

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 3.

Brooklyn, N. Y., Branch—Plymouth, Pa. 19 d. Sausio (January) 1910 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXV.

Ką mes per 1909-nuosius metus sumanėm ir padarėm.

„Sumanymų pas mus netrūksta“ — taip vienas mūsų bendradarbių neseniai atkartojė žinomą mūsų žodį. Taip, sumanymų netrūksta. Ir labai tas malonu. Tegul buna jų kuodaugiausiai. Pagimdyt naujas mintis, tai pirmieji užduotis. Ar jos silpnos, ar plačios, vis jos geistinės. Mūsų liaudis jų laukia, skaito, svarsto ir renka sau vaisius. Gimdykit, pirmieviai, sumanymus. Jūs esate pasaulio tėvai ir motinos. Jūs vedate mūsų gyvenimą sunkum erškėčiuotu keliu...

Žinoma, daug gerų sumanymų pas mus užsielbia. Jei ką gero sumano pirmievis, to neremia atgaleivis. Į tautininko sumanymus šaltai atsineša socialistas. Į socialisto darbus šnairiai žiūri nesocialistai, o klierikalai viską peikia, kas išeina ne iš kunigo lupų ar be jų aprobatos. Tai šiandieninė draugijos žaizda. Tai stoka pas mus sveiko kriterijaus. Vienok pas mus praėjusieji metai anaipol nėra visiškai bergzdi. Ši-tą padarėm, ši-tą nusizymėjom veikti, ši-tą nuveikėm, o kitų darbų stovim pusiaukelėj.

Vidutiniškai gražiai apvaikšiojom 25-metines sukaktuves nuo pasirodymo pirmo lietuviško žurnalo „Aušra“, perbegom bendrai mūsų spaudos istoriją, mūsų veikėjų darbus, peržvelgėm liaudies upą tvėrusių mūsų idėjas per paskutinį šimtamečio bertainį.

Platokiai pagvildenom ir ant praktikos pabandėm (Brooklyne, Jersey City ir kit.) kooperacijas arba vartotojų draugijas.

Bandėm, nors ne su dideliu pasisekimu, paskliesti politškai-kultūrinį judėjimą tarpe lietuvių moterų amerikiečių.

Sukėlėm platų judėjimą apgynimui politiškių pabėgėlių nuo išdavėnėjimo jų iš Amerikos Rusijos valdžiai, garsinągoje byloj mūsų giminaičio Paurėno, Rudavičiaus ir kit.

Muskegone lietuviai-mokslieviai bandė, nors be didelės pasekmės, įkurti savitarpinę mokyklą.

Sumanyta ir įkurta rašytojų šelpimui kasa, po vardu „Raštininkų Fondas“.

Keletui vyrų pasidarba vos pradžioje metų veik po visą Ameriką apvaikštinėta D-ro V. Kudirkos mirimo 20-

metinės sukaktuvės ir po Tėv. Myl. Dr-tės priežiūra surinkta apšėiai pinigų išleidimui velionio rašytojo rinktinių raštų.

Nemaža buvo rašyta, tik, ant nelaimės, nepriėjome pagerių rezultatų, apie įsteigimą liudnių augusiems žmonėms mokyklų. Kiek žinoma, įsikūrė tik Brooklyne dvi, New Haven'e 1, Wilkes Barrėje 1. Šitas darbas pas mus tebėra atviras, laukia kada naujos prabudę spēkos jį pradės aiškinti ir vykinti praktikon.

Atnaujinom gražų paprotį iuntinėti Lietuvon perskaitytus laikraščius.

„Viln. Žiniöse“ buvo pakelta sumanymas prisidėti lietuviams prie Briukselles (Belgijoje) parodos, kuri atibus šiemet tarpe balandžio-lapkričio. Tas, ant nelaimės, bent pas mus, amerikiečius, pasliko be atbalsio.

Pakelta klausimas ir jau šitas nuveikta kaslink aprupinimo lietuvių ateivių, emigrantų į-taigose (New Yorke).

Buvo radęsis balsai steigti kuodaugiausiai lietuviškose kolonijose knygynų. Apie šito pas-kmes mažai da teko girdėti, nors kai-kur knygynėliai ir įsikūrė.

Atgijo, apsilpęs, „Serno Muzikališkas Fondas“.

Pakelta mintis, kad vieton nevykusių prakalbų iš atminties, geriau skaityti iš rašto referatus. Šita mintis prigijo ir dabar beveik daugiau yra skaitoma referatų. Žymė to yra aiški, nes vaidai, „prakalbininkų“ netaktiškumu sukeiami, šiemet pasikeitė rimtu žmonių švietimu, kadangi referatuose vis šis-tas buna naudingo iš mokslo pusės, bent referentas neišdrįs rašyti koliojimūsi...

Waterburio „Sviesos“ dr-stė sumanė ir įrengė pirmutinę Amerikoje lietuvių dailės parodą.

Pajudinta mintis, bet nu-skambėjo su nedideliu atbalsiu — sutverti lietuvių inteligentų ir moksleivių draugiją. Šitas pas mus da šaukte tebešaukia sugrįžti atgal ir atnaujinti sumanymą.

Kun. J. Žilinskis ir kiti sumanė apvaikščioti 40 metų sukaktuves nuo pradžios lietuvių keliavimo Amerikon. Didesniuose miestuose tas puikiai įvyko ir surinkta nemaža aukų vadovėliams leist. Prie to buvo sumanyta ir prielankiai visuomenės paremta surinkti lietuvių statistiką. Delei tulų laikraščių supainiojimo ir kitų nevisai praktiškių priemo-

nių iš kun. Žilinskio pusės, statistikos rinkimas, kaip matosi, sunkiai ejo. Kas šitame svarbaus darbo nesisekime kaltas — istorija aiškiai mums parodys ir kalti atsiims bausmę...

Viduvasarj antru ataveju atvyko Amerikon mūsų atsizymėjęs muzikas ir kompozitorius-artistas, p. Mikas Petrauskas. Jo surengta vis eilia koncertų ir pastatymai ant scenos (Chicagoje) keleto savo operečių, sujudino amerikiečius. Su jo atvažiavimu sužado lengvos ir jautrios lietuvių jaunimo širdis: pradeda visur organizuoties chorai, teatrališkos kuopelės, kviečia visur atvažiuoti Petrauską su koncertu, patįs rengia koncertelius, teatrus, etc. Šie metai pas mus be perdejimo galima pavadinti „teatro metais“: ten, kur niekad nebuvo lošiama teatrai, šiemet surengia vieną po kito. Pakelta klausimas net sutverti teatrališkių kuopų susivienijimą, bet šitas, matyt, da nepribrendo, — vėl gi, sumanytojai šalinasi nuo plačiosios visuomenės ir laikraštijos.

Eina bandymai padaryti sąryšį tarpe visų Amerikos lietuvių susisėlpimo draugysčių.

Kilo sumanymas platinti blaivystę, tuli kunigai net sutvėrė tam tikrą draugystę.

Kas ten sumanė fondą Prūsų lietuvių tautystę gaivinti, bet pasiliko be atbalsio.

Sumanyta prisidėti prie įtaisymo pan-ariškosios vėluvos ir tam reikalui išrinkta Dr. Šliupas lietuvių tautos atstovu.

Providence, R. I. tapo pastatyta pirma lietuvių, Rymui nepriklausanti bažnyčia.

Pennsylvanijos lietuviai anglekasiai pradėjo triusties apie įkurimą savo organo — lietuvių kalba laikraščio, pavesto anglekasijos reikalams.

Apie pabaigą metų didesnėse kolonijose (Philadelphijoje, Chicagoj, Brooklyne) surengta jubilėjiniai vakarėliai paminėjimui 20-metinių sukaktuvių nuo pirmutinio lietuvių teatro, lošto Plymouth, Pa. 1889 m. 31 d. gruodžio.

Lietuvis J. Sutkaitis iš Nau-gatuck, Conn. padarė sensaciją, apsigarsinę savo išradimu „amžinai judančios pajėgos“ — „sausos jėgos“.

Per „Kataliko“ atnaujintą senąjį klausimą, didžiama Amerikos lietuviškų laikraščių nutarė įvykinti redaktorių ir laikraštinkų susivažiavimą.

Pajudinta klausimas steigi-

mo Liaudies Namų, ir kai-kur, girdėties, jau lietuviai apie tai triusiasi.

Pirmiaus lenkams padavus iniciativą, pradėta rengties prie ateinančio Grunvaldos jubilėjaus.

Šita trumpa peržvalga perėjusių metų mūsų visuomenės darbų toli gražu da nėra pilna, bet jis vis gi atvaizdina mūsų upus, mūsų besistengimus ir mūsų žengimą pirmyn. Kad ir išrodo, buk mes stovim ant vietos, bet taip nėra — mes nejučioms slenkamė keliu, kuriuomi eina visa žmonija. Jei da nedauk padaryta, kas mums reikalinga, tai turim šiais pradėtaisiais metais pasistengti, kad užlopytumėm senųjų metų spragas. Intelligentų skaičius nuolat daugina, darbininku ant viešos dirvos pradeda rasties vis daugiau. Dauginasi laikraščiai — tie visuomenės vadovai. Tik reikia mums atidžiau pažvelgti, kiekvienam, į savo darbą, kurio perpilnai yra. Pamesti besikandžiojimus, kurie tankiausiai pridengti ypatų reikalais, ir atminti, kad:

Kiekvienas žmoniūoje esam reikalingas — jei atliekam jai naudingą darbą.

Pelai be grudu.

(Delei Grunvaldinio jubilėjaus.)

Patėmijau „Kataliko“ No. 1, straipsnyje „Jubilėjaus reikalai“ ir Lietuvos“ No. 1, korespondencijoje p. Skruzdės iš Brooklyno tokias nuomones, kurios veste verčia pasakyti, kad šitasai lenkų politikierių užmąnytasai 500-metinis jubilėjus išaukia atsargumo pajautas kiekvienoje lietuviškoje širdy.

Klausimas kyla: ar mūsų tėvynainiai nemato išėigos šito garsinamo jubilėjaus? Ar mūsų lengvaširdžiai broliai nemanoma lenkų politikos?

Lenkai gerai žinojo, kad lietuviai ne apvaikščios šito rengiamo jubilėjaus drauge su lenkais. Iš-pat pradžios jie sutiko tokius atkirtimus, kokius jiems suteikė kun. A. Stanelis (gal Staknevičius? Rd.). Vienok tasai kvietimas — spiesti po lenkiškąją vėliava buvo tiktai politiškas *coup d'etat*. Lenkai žinojo, į ką atsiliepti — beje sulenkėjusius, tik iš prievartos lietuviams vadinančiusius „Slovingus Klebonus“. Progai pasirodžius mūsų lenka-dvasiai kunigai, su tulų politikierių (de-

lei aiškiai žinomų priezasčių) pritarimu, vienu upu pagimdė mumiem „tautišką šventę“ ir atlikta! Rodosi nėra klausimo, ar verta ar ne verta kelti demonstracijas apie mūsų pratėvių karzygiškumą, nes apskelbimai mūsų laikraščiuose daugiau išrodo ant nutarimo negu pakėlimo šito klausimo.

Užtylėdamas mano asmenišką nuomonę apie šitokią politiką, aš priduriu, kad mumiem labai nepirtinka apvaikščioti 500-metioj jubilėjų mušio po „Zalgiriais“.

1. Visų-pirmutinė priezas-tis, kodėl neapvaikščioti, — mes neprivalome auginti dvasią brutališkojo peštuko lietuviškoje liaudyje, nes mes nesitikime atgauti Lietuvos patvaldystę krūvina .revoliucija, bet kultūriška.

2. Faktiškai parodyti, kad mes nieko bendro su lenkais ne veikiame ir per tą nejuduoti ponams lenkams padrašinimo ir toliau plavėsuoti mūsų vytį (žirgvaikį) ant jųjų vėliavų.

3. Nejuduoti lenkams progą vadinties mūsų „globėjais“ (!), kurie, anot žodžių lenko kun. Strzeleckio, save stato pasišventusiųjų kankintinių vietoje, o lietuviai esą nedėkingi kirminai: ištikro, šitas prilyginimas nuosekliau tiuka ad-vernai sunaudotas.

4. Nors ir skyrium apvaikščioutume minėtą jubilėjų, pat-sai susidurimas su lenkais, tikrai pagimdys bergždžius, dabar jau aptilusius, ginčius.

Mes nepakelsime lietuvis-tės vardo akyse svetimtaučių vien rekaudami, kad mūsų protėviai buvo milžinai, kuomet visi mato, kad mes esame tiktai nykštukai.

Taip bent man išrodo šitas „Zalgirių“ rėkavimas: *daug pelų be grudu!*

Antanas Rutkauskas M. D.

Su mūsų gerbiamojo bendra darbo išvedimais reikėtų su-tikti, jeigu Grunvaldinį jubi-lėjų taip reikėtų imt, kaip ima tokie kunigai Ščeleckiai, kurie sako, kad „lietuviai yra lenkams nedėkingi“, kad „lietuviai yra lenkų antyje išauk-lėta gyvatė“, kad reikia mums su lenkais susivienyt, parodyt, kad jie mūsų „globėjai“ ir tt. Vienok dalykas ne tame tvylo.

Grunvaldos kova ir lietuvių pergalė yra tikras, ne vien-tuščias kalendorinis istoriškas atsiminimas. Kada lietuviai, pritelkę lenkus, baltarusius ir totorius atmušė kryžiuočių or-

deną, — tai ką jie atmušė? Ar vokiečius? Anaipol ne? Kry-žiuočiai buvo sutelkti iš viso svieto. Tai sukriušo Rymą, arba Rymo kurijos politiką, kuri stengėsi pavergti Lietu-vos kraštus ir po „civilizaci-jos“ priedanga grobti iš tų kraštų turtus. Šitas lietuvių žy-gis padarė nuopelnus ne vien Lietuvai, bet ir visai Europai; lietuviai užtvėnkė kelią Rymo korupcijai ir uždarė duris go-diems plešikams, kurie nevien nešė kulturos, bet da ją stabdė, terorizavo ramių tautų ramų plėtojimąsi. Šitų nuopėnų nėra ko mums gėdyties. Kas gerų darbų gėdysis, tas jų ir ateityje neatliks.

Taip žiūrėtį Grunvaldo ju-bilėjų, kaip žiūri „Lietuva“ ir kiti mūsų „atsargūs politi-kieriai“, mums rodos jau butų lyg pasenusiu prietaru, lyg kokia lenkofobija. Gali but, kad ir pas lenkus yra tam tik-ri politikieriai, kurie šį ap-vaikščiøjimą nori saviškai iš-naudoti, — nori demonstruoti vokiečiams, jog jie jų, kaipo savo rijikų, o kryžiuočių prie-musių, neapkenčia. Tai jau jų dalykas. Męs Grunvaldos kovą kitaip suprantame, negu jie.

Kryžiuočių galybę atrėmė mūsų proseniai savo krūvinais pečiais, išgelbėjo šalį nuo iš-nykimo. Todėl mūsų prie-dermė atiduoti garbę kritu-siems ir kovojusiems seneliams, jų kankintoms ir gėdintoms per kryžiuočių moterims ir dukroms; atiduoti pagarbą ne kokiems ten milžinams, bet mūsų senovės *vargų liaudžiai*. Liaudis pagerbti nėra gėdos. Gėda tam, kas savo liaudies gėdijas! Neišteisins šitos gėdos jokia lenkofobija...

Žinoma, bendras su lenkais apvaikščiøjimas, apsireiškus jų politikierių užmačioms, nėra galimas. Jis da buvo sunkus ir iš grynai techniškų kliu-čių — kada lenkai ir lietuviai turi dvejus skirtas tradicijas, skirtas vėliavas, skirtus loku-riavimus, skirtus liežuvis — tai bendras apvaikščiøjimas ne koksai išėitų, ar bent butų surištas su didėlemis sun-kenybėms, o nauda nebutų didesnė, kaip ir pavieniai lietuviams apvaikšči o-jant.

Ir šitokis Ščeleckių ir kitų lietuvofojų išsišokimas, kaip buvo Brooklyno mitinge, net gerą progą davė, kad nevilkinant pradėti lietu-viams patėms pas save rupin-ties-rengties prie Grunvaldi-nio apvaikščiøjimo. Maziau atkreipti atidžios ant lenkų

„patrijų“ šukavimo, mažiau peikti juos, kamantinėti jų „politiką“, o daugiau energijos sunaudoti darbu pas save. Nedaryti taip, kaip pas mus paprasta, kad ilgai bedrožinėjant „kritikams“ jiešmą šuo nusineša kep-nį. Vieton barimosi ir peikimo tuščiagalvių lenkų politikantų, dirbkime savo darbą. Neatliksime, — tai kaltinsime lenkus, o patį kalti busime.

Laiškai in Redakciją.

Jų Malonybei Pauliškis ir Brazys.

Gerbiamieji!

Lietuvų Mokslo Draugija per visuotiną savo narių susirinkimą 11 (24) Liepos 1909 m. su sunkia širdžia pripažino pžymėtą jau ne kartą laikraščiuose faktą, jog senob nės lie tuvių dainos su įdomiais savo tekstais ir puikiomis melodijomis nyksta. Taigi, norėdamas sulaikyti nuo prapulties dar lig šio laiko esantį minėtąjį tautos turtą, Draugijos susirinkimas paskyrė tam tikrą komisiją iš žemiau pasirašusių asmenų ir pavedė jai kuveikiausiai pasirūpinti su rinkimu visoje Lietuvoje senobnių dainų. Joge šio žmonių viso amžiaus gal permaža būtų tokiam darbui, nors jie vientik jam būtų atsidėję, ir joge gaisuoti čion negalima, todėl komisija šumanė surasti kiekvienoje apylinkėje po bendradarbį, kuris iš tėvynės meilės neatsisakytų pasidaruoti mokslui ir atgijjančios Lietuvos garbei. Kaip tokie- tai daug pasidarbavęs, savo apygardoje esi mums nurodytas Tamsta. Komisija tad ir kreipiasi į sveiką kviezdama priidėti prie šio taip svarbaus tautiško darbo.

Mēs prašome, kad teiktumei sužinoti savo parapijoje (apylinkėje) vieną-kitą žmogų, mokantį senobinių dainų, kurių tekstus lamma patsa arba per kitus surašys ir praneši komisijos pirmininkui, p. Eduardui Volterui (Peterburgas, Vasiljevski Ostr. 7 linija, No. 2, kamb. 20) arba kun. Jurgiui Narjauskiui, komisijos sekretoriui (Seina, Suv. gub.), koks skaičius dainų sveiko surinktas.

Gavus tą žinią, komisija išdeleguos pas Tamstą kompetentišką žmogų, kuris umu laiku surašys dainų melodijas iš pačių Tamstos dainininkų arba paims jas su fonografo pagalba. Jeigu sveikas prisūstom surinktas dainas jau su gerai surašytomis melodijomis, tai komisijai žymiai palengvintum darba.

Pasitikėdama Tamstos prielankumu šitame svarbiame tautiškame darbe, komisija laukia malonaus jai pranešimo apie surinktas dainas.

Su pagarba

E. Volteris

Kun. J. Narjauskas

J. Talat-Kelpšas

J. Naujalis

K. M. Čiurlenis

Kun. J. Petrika.

Viln. 12 (25) Liep. '09 m.

Kai-kurios pastabos Gerb. dainų rinkėjams.

1 Kiekvienoje apylinkėje atsiranda vienas-kitas dainininkas arba dainininkė, kurie turi gerą balsą ir moka daug dainų. Yra beto vienas-kitas senas žmogus, apie kurį kiti seni pasako, jog jaunas budamas, buvęs didelis dainininkas. Todėl dainų rinkėjas pirmiausia turi atkreipti savo domumą į seniausius dainininkus, nes jauni dar nepabėgs nuo jo, o ir atmintis jau naują yra užkrauta daugeliu naujų, iš knygų išmoktų dainų. Paprastai moteris moka daugiau dainų, negu vyrai.

2 Seną, atpratusių nuo dainų dainininkę nelengva prisiekninti, kad padainuotų. Paklausta rinkėjo, ar moka dainuoti, paprastai atsako: „E, tamštyte, ar-gi man dainuoti, ar nėra jaunesnių“. Tik ilgiau neatleidžiant klausinėt prisipažįsta: „Ot, kai jauna buvau, tai mokėjau, bet senai labiau įsirdėjus žmonelė padainuoja vieną-kitą iš tų dainelių, kurios jai kitados labiau patikdavo ir kurių ji nekuomet negalėjo užmiršti. Pabando toliau trečią, ketvirtą dainą, bet dažnai užsikerta žodžiuose ir nepabaigia. Rinkėjas privalo tokiam atsitikimui per daug nevarginti dainininkės, bet įsakyti, kad ji atsimintų pamirštas dainas lig kito pasimatymo. Ir ištikro, užgauta šitam punkte dainininkės atmintis pradeda veikti; jaunystė su dainomis atsinaujina jos omenyje; už kelių dienų ji jau moka padainuoti visas savo jaunų dienų dainas. Tačiau, rinkėjas turi geresnę dainininkę po kelis kartus egzaminuoti.

3. Yra dainininkų, kurios turi gerą atmintį dainų žodžiams, bet melodijas silpnai arba abejotinau paduoda; ir priešingai, kitos vėl yra muzikališkai gabios, bet painioja žodžius. Rinkėjo priedermė nuo vieno iš jų paimti žodžius, nuo kitų melodijas.

4. Melodijas galima rašyti arba drauge su pirmuoju tekstu, arba skyrium ant gaidų popieriaus.

5. Melodija užrašyti nesunku yra su muzikinio instrumento pagalba. Atitikimas teisingojo dainos takto labia svarbus čion darbas, ir kartais nelengvas. Sunkiai atsieinant suimti kokios dainos taktą, užtenka, jei rinkėjas užrašys melodiją be takto, pažymėdamas vien tik visas melodijos dalis atsakančio ilgumo gaidomis.

6. Kuorupestingiausiai turi būti paduotas paskutinis melodijos taktas, ypač kuomet jis daro perėjimą į to-pat punkto pakartojimą.

7. Kiekvieną dainą reikia užrašyti, paženklinant atskirą jos punktą numeriu (t. y. 1. 2. 3. ir tt.). Kiekvieno punkto eilutės turi būti užrašytos kiekviena skyrium, t. y. nepavytu, bet viena žemiau kitos, taip kad nauja eilutė užimtų naują vietą sąsiuvinyje.

8. Nors geriausia yra pačiam rinkėjui surašinėti žod-

žius dainų, bet neturint tam užtektinai laiko, jis gali tą darbą pavesti kam kitam. Jeigu sužinotus dainininkės namuose atsirastų kam surašyti į sąsiuvinį jos dainas, tai ir toks materialas, nors nevisai tiks liai būtų priruoštas, dar gali tiktai komisijai, kuri užrašinėdama melodijas tur progą tą materialą kontroliuoti.

9. Spaudos uždraudimo laikuose priviso Lietuvoje taip vadinamų „dainų išrašų“. Gerb. rinkėjai prašomi yra vielioti nuo privatinų žmonių mūsų Mokslo Draugijos naujai; k reikėtų papildyti juos melodijomis.

10. Rinkėjų ir dainininkų fotografijos, grupoje arba skyrium, komisijai yra geistinos: iš jų vėliau galima būtų suruošti ir išleisti albumas. Bet fotografistų komisija nesuinteresuota.

11. Nors komisija yra paskirta dainoms rinkti, bet ji neatsisako paimti į savo globą visokio folklorinio materialo. Kaip antai: mišrų, pasakų, priežodžių, šventų giesmių, melodijų, girdimų iš elgetų ir kitų žinovų, sodžiaus muzikantų gaidas ir tt.

PERŽVALGA.

** Pasirodė pirmas num. „Progreso“, savaitinio, leidžiamo kas ketvergas Philadelphiaje per „Atlas Trading Association“. Pakraipa — pirmieviška. Turiniu nesiskiria nuo visų amerikietišku laikraščiu: žinios, vertimėliai straipsnelių ir tt. Sekdamas mūsų „satyros“ gadyne „Progresas“ įveda juokų skyrių „Sparvą“, kaip „Darb Viltis“ — „Rimbą“. Juokeliai — kasdieniniai.

** Tėv. Myl. Dr-stės centro valdyba apskelbė ismetimą trijų sanarių iš Brooklyno kuopos: Sinkaus, Jukelio ir Petraškos, o vėliau apskelbė Sinkaus paslaptinį laišką, kuriuomi kur-toma draugai, kad reikalautų įvesti šion draugystės referendumą.

** *Nekaltas suvedžiojimas.* Skotijos „Rankpelnis“ skolina žinią iš mūsų „Kataliko“ ir praneša savo skaitytojams, kad kiekvienas emigrantas, pribudamas į New Yorką, privalas turėti nemaziau 15 dol. Tuomtarpu, jeigu jau kalbėt apie pinigų, tai kiekvienam ketėviui reikia turēt nemaziau \$25.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika. Juo tolyn, tuo labiau radikalai pradeda ilgeties Ruzvelto politikos, o peikti pono Tafto konservatizma. Šiandėl p. Taftas vėl sutvėrė apie save ne prielankią opinią. Kaip žinoma, vidaus sekretorius Ballinger, trustų draugas, ypatiai neapkęntė vyriausio Amerikos girių uavėzėtojo Pinchot, kuris yra kietas nepri gulmingas patrijotas ir nepileido įvairių vertėvų prie naikinimo miškų. Taigi pre-

zid. Taftas, klausydamas Ballingero, ir prašalino Pinchotą nuo urėdo. Prileido trustus prie miškų. Iš to pakilo didelis bruzdėjimas ir laukiama didelio susikirtimo tarpe pirmievių ir atgaleivių republikonų. Nepaisant prezidento, kongresas ėmė patperkratinēt Pinchotą ir Ballingero ginčus. Daugelis girių valdininkų nenori pripažinti kito viršininko, kaip Pinchot, nors jį prezidentas ir prašalino. Rimtesnė spauda nevien Tafto nepagyre, bet pranašauja jam puolimą ir sugrūvimą republikonų partijos. Žinoma, vertėivos dziaugiasi ir jų doleriai bandys šitą istorišką protestą užskambinti bet neilgam, jeigu ir pavyks. Girių naikinimas senai jau matoma Amerikos plėga. Viuomenės balsas yra — *vox Dei*.

Rusija. Draug su kitomis Europos šalimis ir Rusija gavo sumanymą nuo Amerikos valstybės sekretoriaus Knox, kad Mandžurijos gelžkeliai būtų pilnai atiduoti chinams. Rusija ir Japonija tam sumanymui nepritaria. Jos abejoja, kad amerikona tuomi nori palengvinti chinams, o ne savo milijonieriams atidaryti kelius į turtingą chinų šalį. Gali būti, kad dėl šito prisieis viešpatystės net susivažiavimas daryt.

Iš Lietuvos.

Vilnių gruodžio 6 d. k. ž. kas tai šovė į du generolu važiuojančiu gatve; generolui Pengo nesunkiai persovė ranką. Sako, kad kėsintasi ant vyriausiojo Vilniaus karo apskrities vado generolo Heršelmano, tiktai apiriktas. Kaip šovikas, suimtas vienas žydas.

Trakai (Viln. gub.) Šį rudenį, kada matininkas atvažiavo pagal prašymo matuoti Kašonių sodžiaus laukus, tai nenorintieji pakelė „buntą“ ir nedavė matuoti. Matininkas ant „buntaučių“ padavė skundą. Buvo atsiųsta iš vyriausybės ištirti, ar gal visos sodžius nenori skirstytis, bet valstiečiai atsakė, kad visi norim. Tada „buntaučius“ (13 vyrų ir 3 moteris) patupdė į šaltąją. Iš jų 6 tuoj išleido, o 7 dar ir dabar sėdi.

I. Stizdl.

Bartninkai (Vilkaviškio pav.). Šį rudenį užvežėtojas Rasių dvaro, parvedė arklus į tvartą Pilekalnių kaimo ukininko, Priešiaus, o už pabaudos pinigų išrašė jam „Lietuvos Ukininką“. Pagirtinas yra pasielgimas Rasių dvaro užveždos, nes jau jis antrusyk tam ukininkui tokias baikas įtaiso. — Apšvietimas pas mus stovi ne blogai. Ypač iš jaunųjų griebiasi laikraščių skaitymo. Žinoma, yra ir milinėjų degtinukė. Laikraščių šiometį Bartninkus pareina: „Liet. Ukininko“ 24 egz., „Liet. Žinių“ 5 egz., „Šaltinio“ 12 egz., „Vilties“ 4 egz., „Vienybės“ 1 egz., „Vadovo“ 1 egz. Apart to amerikoniškų laikraščių pareina į kokią 10 egzempliorių.

Pranys.

Joniškis (Siaulių pav.) *Miškų naikinimas.* 1908 m. grasas Keizerlingas pardavė visus ažuolus pigiomis kainomis žydui ir jau baigia kirsti. Nesenai vėl tam pačiam žydui pardavė visas egles ir pušis. Be to, tuos ažuolus kerta atėję iš kažkur gandai. Reikėtų žmonėms suprasti ir kreiptis į vyriausybę, kad uždraustų taip neįmoniškai eikvoti miškus: ponai parduos visur miškus žydam, žydai išvežs į užsienius, o mēs liksime be nieko.

J. Bal-kas.

Žagarė (Siaulių pav.) Į Jurdaičių mišką (gr. Komaro) atguzėjo gandai, ir paėmė 7000 kelmų uosiu ir dirba dabar. Tuos uosius gr. Komaras buvo pardavęs žydui.

J. Bal-kas.

(„Liet. Ukin.“)

Joniškis, *Siaulių apskr.* Čia kasmet ant žiemos atvažiuoja iš gilumų Rusijos burliokas kailiadirbis. Jis turi net savo namą, kurį pavasari išvažiuodamas išnuomoja kitiems. Dabar čia apsigyveno ukininko pirtyj ir kitas atvykęs burliokas kailiadirbis. Prasidėjo tarp abiejų karštos lenktynės ant lietuviškų kailių. Senasis visai padė naujajį, bet neįveikdamas iš čia išukyt, pasisamdė žulkus: du poselencu rusu ir vieną žydą, patsai su sunum vedinas nuėjo prie savo konkurento pirties ir užrišė duris miegančius uždegė. Šitie pajutę pralaužė lubas ir vos-vos nušokinėjo nuo sto gelio. Visi penki padegėjai pakliuvo vienok cipen.

J. Ba-lkas.

Bartninkai, *Suv. g.* Pas ukininką Kulakaucką atpyškėjo zandarai daryti kratos, jieškodami prapuolusių nuo gelžkelio plytų. Rado 200 plytų, ką buvo ukininkas dėl pečiaus atsivežęs iš Vilkaviškio. Paėmė šimtą plytų, ką buvo neįkleimuotos su Vilkaviškio plytynčios antspaudu (mat ten ne visas kleimuoja) ir išsivežė padėjo pas starastą. Starastos nebuvo namie ir naktyj lyg tyčia kažkas tas plytas pavogė. Atlėkė vėl pas Kulakaucką zandarai ir sargybiniai griebė jį mušt, pabloškė ant žemės kelias trint vidurius, kad „priiprintų“. Žmogelis gynėsi. Butų gal užmušė, kad nebutų kaimynai išgelbėję. Taip gi išgazzino neščią jo moterį. Dabar Kulakauckas padavė zandarus ir sargybinius apskričio teisman. Daugelis už Kul. liudija. Kazin, ar neprisieis muškams striukai.

Plioplių Juozukas.

Šakiai, *Suv. g.* Nesenai areštavo Usų kaimo ukininką Povilaitį už nestojimą kariuomenėn. Variusieji Povilaitį Naumiestin sargybiniai: Anskaitis ir vienas rusas ėmė jį kalbinti, kad duotų 25 rub. tai kelyje leisį pabėgt. Šis lengvai patikėjo ir davė pinigų, bet sargybiniai priėmę pinigų tikrai šuniškai pasiėlgė, nes da kiekiau suveržė ir pristatė kalėjiman. — Veltui jieškoti draugų, kur jo nėra.

Rymašiškiečiai.

Šiaulių valsčius. (*Valstiečių kvailumas.*) 13 rugsejo žemiečių viršininkas buvo sušaukęs Sutkunuose valsčiaus krivulė (vyrią), valstiečiams siulijo ukišką mokyklą; žadėjo mokyklai visą užlaikymą gaut iš valdzios išdo ir medžiagą mokyklos pastatymui iš valdzios girių gaut, tik patiems valstiečiams susivežt ir pasistatyt. Šiaulių valstiečiai neprisiėmė; kaip kartais kas nors juos prigaua, tai jie manė, kad ir čia bus prigavimas. Jie sako, kad žemei dirbti jokio apšvietimo nereikia, reikią tik mėsū apvežt ir užaugsią; sako: „Mēs be mokyklų pragyvenome ir mūsų vaikai pragyves.“ „Kad vaikai eis į mokslus, kas kiaules ganys?“ Kiti sako: „Kad visi bus mokyti, kas darbą dirbs?“ „Mokyklą prisiimsime — mokesčius padidys.“ O Žvigių Reimeikas, kuris skaitomas net apšvietu žmogumi, sakė kad reikia tik apie mirtį manyt ir visur, kur tik gal žmogaus akis užmatyt, užrašyti: „Atmiuk ant mirimo“, o apie žemiškus dalykus neverta ešą darbuoties.

Jonas Kriščiūnas.

(Per „Liet. Ukin.“)

„Zorza Wilenska“ lenkų savaitinį laudžiai skiriamą laikraštį gruodžio 5 d. teismo roma nusprendė uždaryti už straipsnius prieš vyriausybę. Tas laikraštis ėjo iš Vilniaus 4 metus, buvo dorai vedamas.

Marijavitai. Gruodžio 20 d. pačiame viduryje Vilniaus miesto, ant Zavalinės gatvės Karasiko name buvo rengiama pašventinti trečia marijavitų kopyčia-baznyčia. Ant pašventimo ketino būti bent 4-ri kunigai marijavitai, kurie žadėjo skaityti pamokslus ir laikyti pamaldas lietuvių ir lenkų kalbomis.

Prūsų lietuviai. „Nauja Liet. Ceitunga“ 101 No. praneša, kad tuoj po Naujų Metų Klaipėdoje „Sandaros“ bute bus „Paroda lietuviškų išdirbinių“ — audeklų, mezginių, audimų, išadytų papuošalų, iš medžio ir geležies visokių daiktų ir kt.

„Nauja Lietuviška Ceitunga“ nuo Naujų Metų eis tris kartus į savaitę (ligšiol ėjo du kart) ta pačia kaina (už 97 pfag. 3 mėn.).

Vilnius. *Livdikas Adomas Jucevičius ** 1813—1846). Apie tą daug užsipelnijusį lietuvių literatoroj ir moksle rašytoją prirašyta geroka jo biografijų, bet visos jos padirbtos pagal vienodo korpaliaus: tie patį faktai tik ką kitaip sutvarkyti. Jeigu ir aš pad dinau raštų skaičių apie jį dar vienu, tai dėlto, kad suradau naujos medžiagos, kuri bent paskutinę dalį jo gyvenimo apšviečia ir išaiškina. Toliau iki šiol užsiėmusieji kuomažiau atkreipdavo atidžios į jo raštus, ir tenai galima surasti autobijografiškos medžiagos.

Jo gyvenimo bėgis buvo šitoks.

*) Sutrupintas A. Janulajčio referatas skaitytas „R u t o s“ bute L. M. D jos posėdyje gruodžio 9 d. 1909 m.

Gimė 1813 m. Vaiguvo parapijoje Šiaulių pavieta, Pakiečio dvare neturtingų dvarininkų šeimoje. Mokslus ėjo Kražių gimnazijoje 1823—1829 m. Iš čia persikėlė mokyti į Vilniaus universitetą. Iš pradžių buvo medikų skyriuje (1829—1831 m.). Prasišėjęs sukilimas, universitetas buvo uždarytas, o paskui (1832 m.) ir visai panaikintas, paliktas (1833 m.) tik medikų skyrius atskiros medicinos Akademijos pavidale. 1834 m. Jucevičius įstoja į kunigų seminariją, išten perėjo į kunigų Akademiją, kurią pabai-gė 1838 m. Tapo kunigu. Pakirtas kamendoriu į Švenčionis. 1840 m. perkeltas į Švedasus, kur išbuvo iki 1842 m.

Cionai įvyko perversmas jo gyvenime. Padarė tai moteris. Moteris apskritai jam rūpėjo, ar tai studentaujant ar kamendoriaujant. Jieškojo ypatingos jėgos laimės, bet neradavo.

Švedasuose susipažino su dvarininko Žuraskio dukterim Malvina, įsimylėjo ją, turėjo vaikus. Bandė berods pajieškoti altorijos, kur Žemaičiuose, bet nepavyko, palikti gi Malviną vieną be globos nenorėjo, todėl priėmė abudu 1843 m. pravoslavų tikybą (nes kitokia buvo uždrausta) ir apsivedė. Gavo mokytojo vietą Liepelio gimnazijoje Vitebsko gub. Mirė tenai—pat 1846 m. kovo 19 d. nuo vandenligės („vodiankos“).

Jucevičius pamėgo mokslą, literatūrą, dailei tam atiduodavo atliekamas savo valandas. Parašęs yra gerokai knygelių. Visos palyti Lietuvos istoriją, dainas, pasakas, mythologiją, etnografiją. Daug dalykų ištraukė iš užmirštės ir išgelbėjo nuo pražuvimo. Daugiausiai rašė lenkų kalba, bet ra-gino rašyti lietuviškai. Su savo raštais kreipėsi į inteligentus (pasaulinius ir dvasiškius), norėdamas įkvėpti meilę lietuvių ir jų kalbos. Pats bandė lietuviškai rašyti, yra keletas jo poetiškų vertimų lietuvių kalbon.

Pagal savo pažiūrų buvo tai ponų priešininkas, mylėjęs liaudį, trokštąs baudžiavos panaikinimo, liaudies apšvietimo. Žmogus kieto, tvirto budo, pildas tai, ką laiko už priedermę, bet ne kovos žmogus, klabiną į priešų širdis, bene atsivers.

Permainės tikyba nevirto kitoki. Nuomonių nemainė. Pasiliko, kuom buvo pirmiau.

Politikos bylos. Vasario mėn. Vilniaus Teismo Rumas luomų atstovams dalyvaujant nagrinės sekančias politikos bylas: Juozapa Okuličienė, Katarina Jonelyčia ir Pranas Mažilis (prigulejimas prie L. S. D. P.); Pranas Syrgėtas (agitacija); Jonas Tumas (agitacija); Mauša—Aronas Kahan, žyd. Laikr. „Die Proletarische Welt“ redaktorius (agitacija); Rimkovičius, išleidusis lenkų kalboje knygutę „Religija, Bažnyčia ir Valstybė“ (agitacija prieš valdžią išniekinimas Dievo); Petras Vileišis, „Vilniaus žinių“ redaktorius (agitacija); Petras

Jolenievič laikr., „Bieloruskaja Žyzn“ redaktorius (agitacija); Juozas Mikulskis, lenk. juokų laikraščio „Bomba“ redaktorius (caro įžeidimas). („Liet. Žin.“)

Seinai, S. v. g. Vietinės miesto trijų klasių mokyklos mokiniai mėgsta pakortuoti ir karčemes pasilinksminti. Žinoma, be globėjų priežiūros. Gruodžio 21 d. pas žydą R. apie 11 val. vakaro susirinko kompanija „vyių“: trys mokiniai ir trys šiaip jau vaikėliai nuo 14—15 metų, visi lietuviai. Atsigėrę alaus, išėdėdami, žydai naudojant, pasėmė dar dviejų viedrų bačkelę. Ant rytojaus žydą pasigedo alaus, pasiėmė žemsargį ir atrado pas vakarykščius savo „svečius“, kuriuos ir padavė policijai, kaip vagius. Na, žinoma, bus pavaryti iš mokyklos. Argi nėra kitokių pasilinksmimų, kaip tik gėrimas?

Jonas Adomiškis.

Klaidos pataisymas. „Viltis“ buvo pranešta žinėlė apie naują lietuvių laikraštį, kuri šitaip atitaisyta: „Visuomenė“ leis ne M. Biržiška ir jį bus skiriama ne „dailiajai literaturai“, bet visuomeniškiems klausimams rišti.

Kaunas. Prekybos ir pramonijos ministerija uztvirtino „Saulės“ bugalterijos kursų tarybos pirmininku kun. Prapuolenį, šiaip jau nariais: kun. Olšauską, kun. M. Lumbį, d-rą Šliupą ir p. Vaitkevičių, visus 4 metams. Kursai po N. Metų bus atidaryti.

„Spindulys“. Seinuose, Suvalkų gub. pradėjo eiti kaimo žmonėms rašomas dvasia-vaitinis laikraštis „Spindulys“. Jo pakraipa busianti tikėjimiškai—tautiška. Ypatingai skiriamas labiausiai atsilikusiems tautiškai lietuviams — Vilniaus gubernijos. Redaktoriumi leideju pasirašo kun. Juozapas Grajauskas.

Iš stačiatikių į katalikus perėjo Lietuvoje ir Baltarusijoje: Vilniaus gub.—18.000 žm., Gardino — 5,170 ir Minsko — 13.000. Tos žinios surinktos pačios vyriausybės.

Šeškai, Pan. p. Ukiniškai pasiturį, bet susipratimo jiems nereikia: vaikų mokyti — nereikia, antros bažnyčios Panevėžyje—nereikia, blaivybės — nereikia, ir t. t. Užtat baltakės — reikia, perkant ir parduodant, magaryčių — reikia, karčemoje lotiniškai „kunigu pagiedoti, kaip taidaro M., — reikia.

Keistas.

Rygos lietuviai. „R. G.“ rašo, kad vietiniai laikraščiai apskaito, jog Rygoje lietuvių reformatų esama viso tukstančio.

Nori sujungti dvi juri. Charkovo gub. zemininkų suvažiavimas nutaręs pradėti rūpintis, kad Dauguva būtų pagilinta ir sujungta su Dniepru; tokiu būdu būtų sujungti dvi juri — Baltijos jūra su Juodąja. („Viltis“)

Laižuva (Šiaulių apskr.) Degtinės auka. Mūsų mieste-

lyje žmonės labai girtuokliauja, o išsigėrę ir pasipeša. Lapkričio 25 d. Puplių sodžiuje atrasta negyvas ukininkas Jęsutis. Sako, iš vakaro buvo gerai įtraukęs degtinės. Vis tai degtinės vaisiai!

Sprukis.

Virbalis (Vilkaviškio ap.). Dar degtinės auka. Gruodžio 13 d. begirdamas degtinę staugą pasimirė Juozas Stasiukevičius. Palaidota be bažnytinų apeigų.

Ar ilgai da žmonės tuos nuodus vartos?!

Virbalio Magdė

Valkininkai (Trakų ap.) Advento pradžioje Valkininkuose buvo valščiaus teisėjų (sudžių) rinkimai. Kai—kurie kandidatai paleido degtinę ir alui apie 25 ir 30 rub. Žinomas daiktas, kad toksai kandidatas išrinktas teisėju, ne vienam žmogui teisme kaili nulups.

Gėda Valkininkams, metas jau butų tą suprasti.

Žvaigždė.

Nemeiksiunai (Panevėžio apskr.) Nėvimė. Lapkričio 27 d. pas ukininką Paženeckį atėjo talkon jaunus vaikas Apynys prie garo kuliamosios mašinos. Norėjo jis leisti pėdus į mašiną, bet taip nelaimingai virto į mašiną, kad mašina nutraukė jam abi ranki. Į antrą dieną vargšas pasimirė.

Balandžiui Dėdė

Gelgaudiškis (Naum. ap.) Žiemą aria. Pirmamjam sniegui nutirpus, dvar. Komaras išvarė darbininkus lauko arti. Iš pradžių ėjo gerai arti, nes buvo neįšalusį žemę, tik tai vietomis nesiekė žagrė žemės, kur buvo dar truputį sniego. Da bar jau trečia diena kaip pradėjo po truputį šalti ir užsidėjo ant žemės pluta, bet dar tebeariama. Sunkus arimas. Arkliai, šiaudais šeriami, nepaveža žagrės. O kalvis nepėja taisyti žagrų, nes į sušalusią žemę greitai sulaužo.

Lauras.

Skapiškis (Ezerėnų apsk.). Pas mus laikraščius ir knygas mažai kas skaito. — Bet ir neturi už ką nusipirkti, nes pinigų prageria. Bėda, kad mūsų žmonės nemoka sunaudoti sunkiai uždirbtos kapeikos. Eina į dvarus uždarbiauti, dirba prakaituodami nuo 8 valandos ryto iki 12 nakties už 30—35 kapeikas, o nedėlioje visą uždarbį palieka smukleje.

Skapiškėnai tik tuo gali pagirti, kad labai suskato į vienasėdiją dalinties.

Jaunutis skapiškėnas L. („Šaltinis“)

IŠ AMERIKOS

Edisono pranašavimai. Didis mūsų amžio išradėjas, pavirto malonum pranašu Rimtu straipsniu laikraštyje „Independent“ nusako, ko mes greitai sulauksime: 1) darbininkų viešpatavimo, 2) nupigimo visų gyvenimo reikmenų, 3) darbininkai galėsia taip puikiai gyvent, kaip tie, ką dabar turi \$200,000 meti-

nės įplaukos. Štai kas da priešais mums išrišti: 1) koro aikvojimas, 2) vaidai. Ir štai ką Edisonas nupeikia: 1) vienerelį geležinkelį, 2) siaurąmą gelžkelių, 3) chemišką maistą, 4) augštaluoję draugiją ir 5) šūnų sąsą. Tas viskas turėsią pranykt.

Kunigo argumentas. Neseniai į Poughkeepsies Vassar institutą pribuvo prof. Zeublin, pirmiausia išguldinėjęs sociologiją Chicagos universitete. Jis savo prakalboje, ant tėmos: „Gyvenimas ir apšvieta“, tarp kito išsireiškė, kad moterims nereikia varžyti jų jausmus; jei moteris linksta prie motinystės, tai draugija privalo jai parinkti vyrą ir apvesdinti; jei moteris neįaučia meilės prie klaidingai pasirinkto vyro, tai draugija turi leisti tokiai porai pasimėst. — Daugumą tokia prakalba papurtė, bet tylėjo.

Ant rytojaus vienas iš vietinių katalikų kunigų, J. Sheehan, rašo į laikraštį pagą ždinimą prof. Zeublin ir kitiems, kad į Vassar institutą daugiau niekas su panašia prakalba neatvažiuotų, nes busiā mesti supuvusiu kiaušiniu.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

Chicago, Ill.

Į operą naujaisiąją Skubėjau kuogreičiau. Scena puiki, dailiausioji, Kokios dar nemačiau. Už vieną dekoraciją Mokėta tris šimtai... Todėl „aristokratija“ Skaitlinga kaip retai... Visur šviesa spinganti Elektros žiburių. Cit! Muzika svaiginanti Artistų skamb' garsiai!... Tai smuikas liejas, čirpina, Tai bugnas dund' sausiai, Tai vamzdžiai širdį virpina... Žmogus klausai, klausai... Nuo „bravų“ salės poniškos Dreb' sienos su langais; Nėra šnekos kitioniškos: „Jie sielą raun' smuikais!“... O autoriui tos operos Kiek pagarbos balsu!... Man neužtektų popieros Surašymui visų!... A. Jakštas.

Atėjo laukiama 2—roji sausio diena, kurioje yra parodoma ant scenos: 2—ras aktas melodramos „Birutė“, 3—čias aktas „Be sumnenės“ ir visa opera „Šienapiūtė“, diena, kurioje yra „Birutės“ vakaras paminėjimui 20 metinių sukaktuvių pirmojo lietuvių teatro ir dieną tą praleidus, noriu kiek pakalbėti; kritika—recenzija, tiesa pasakius, tam ir yra, kad nurodžius silpnąsias artistų bei rengėjų poses, kurios yra pataisytinos ir kitkart išvengiamos, bet aš nei draugijorengėjų, nei artistų nekritikuosiu, tik tai aprašysiu įspūdzius, kokius išsinešiau iš to vakaro.

Surengti teatrą, tiesa, sunkus ir garbingas darbas; jo tikslas: kad sušvelninus žmogaus jausmus, pamokinus, do-resniu jį padarius, suliuksminis ir davus progą sielai pasilseti nuo kasdieninio nuobodumo. Rods, to tiktai ir

tenorėjo „Birutės“ draugija, statydama „Birutę“, o ypač „Šienapiūtę“. Ir tikslą jį savo kuogeriūšiai išpildė.

Pirmasai pastatymas „Birutės“ antrasai aktas, kuris yra gan malonus ir įspudingas: vaidilučių giesmės, jų balti ilgi, yt deivių, rubai, muzikos malonumas, liudnumas, tarsi Europos hymnų atbalsiai, traukte traukė kiekvieno sielą į nežinomą pajautą, pajautą, kuri yra malonesnė neg angelo glėbyj... Visi artistai savo roles atliko kuogeriūšiai, išskyrus gal tik kunigaikštį Kęstutį, kuris vietomis nenaturališkai ir ne Kęstučio asmenyje išsireiškė meilę ir umų prisirišimą prie paprastos mergelės — Birutės.

Po „Birutei“ choras, griežiant orkestrai, pagiedojo M. Petrausko lietuvių hymną „Lietuva tėvynė“. Po hymnui J. Sutkus pakalbėjo kiek apie mūsų sceną, t. y. sulygino praleistus laikus mūsų teatro srityje per tuos 20 metų ir podraug paaiškino turinį pirmųjų dviejų aktų „Be sumnenės“.

Po kalbai orkestrai sugriežė M. Petrausko „Tautinę Lasa“, bet dėlei stokos laiko kur—kas ne visą. Potam pasirodė ant scenos III—čiasai aktas „Be sumnenės“. Artistai atliko savo užduotis gerai, ypač M. Duda, Jurgio rolėje tipiškas anų laikų bernas, J. Mickus, kamarnuko rolėje, J. Uktėris Ickaus rolėje. Ši pastarą sji artistą tenka matyti ant visų „Birutės“ vakarų ir reikia stačiai pasakyti, kad tai tikras artistas ir ateityje juomi tikrai bus, jei tik toliaus pasirodys ir netingės daugiau spēkų padėti. Jam tinkamos roles, tai girtuoklio, ištvirtkelio apskritai, nes ir jo pats budas, akių žvilgėsis ir nudavimai nurodo. Taip gi gerai vaidino Dami-jona-tienė (Katrė), Atkačiu niutė ir Dagis, nors šis pasta rasai paskutiniųjų eilučių nebuvo išsimokinęs, atkartotoj tiktai tą, ką iš šonų pasakė; priežastis turbūt ta, kad prieš patį lošimą tik rolę lošimui paėmė.

Dabar jau prasidėjo svarbiausioji vakaro dalis, tai opera „Šienapiūtė“. Apyvakaris Pieva. Grebėjos stabdo vyrus paliauti piauť sieną. Vyrarai nustoja dirbė ir dainuoja, silsisi. Atavejais pusberniuks Juškus savo dainelėmis liuksmina šienapiuvius, ypač merges. Ateina pasituris ukininkas — Gotautas ir kalbino vieną iš mergelių, Aldoną, sau už taraaitę, o toliaus ir už pačią. Bet Aldona atsisako tekėti, nes ji myli kitą savo luomo — berną Masiulį. Gotautas supyksta ir žada keršyti. Veliaus at-eina Masiulis ir su Aldona dainuoja; pamatęs tatai Gotautas supyksta ir parėjęs namo išmeta Masiulio motiną iš grįčios ir viską laužo. Apie tai pranešė atbėgęs berniukas. Šienapioviai dainuodami eina namon.

„Šienapiūtėje“ ypač atsizymėjo Kasputis, Masiulio rolėje, turėdamas gerą tenorą. Taip gi p-lės Jakševičiutė ir Zacharevičienė. Ši pastaroji, pusbernio rolėje, atsizymėjo savo vikrumu, nudavimu ir

geru balsu, altu. Aplamai imant „Šienapiūtę“ išėjo kuopuikiausiai.

Gaila tiktai, kad žmonių atėjo mažai pasižiuretų, o reikia pasakyti, kad jubilėjinio vakaro surengimas „Birutei“ lėšiaro nomažians kaip 400 dolerių, osusirinko tik 300 surviršum — „Birutei“ reikėjo iš savo išdo, kuriame ir taip mažai randasi, išimti ir lėšas uždengti. Priegto dar mokytojui, p. Petrauskui, butinai reikėjo nors kelias dešimtis dolerių suteikti už mokimam ir davimā lošimui savų veikalu.

Iš to viso matyt, kad mūsų visuomenė yra dar akla, kurčia, tiesiog sakant, smuklinė, nes ant puotų, balių, draugijos visad kelis šimtelius surenka. Kodėl iš keleto tukstančių lietuvių taip mažai visai tesusirinko, dievai žino, — o reikia priminti, kad dvi dieni buvo švenčių, poilsio iki valiai.

M. B.

Brooklyn, N. Y.

Teatro jubilėjus. Vietinė Lietuvių Apšvietos Draugybatė atliko savo priedermę, kaip tėvynainių kuopelė — su išgalėmis surengė vakarėlį paminėjimui 20—metinių sukaktuvių pirmojo lietuvių teatro, lošto 1889 m. 31 gruodžio, Plymouth, Pa. perstant tuolaikinio „Vienybės Lietuvnikų“ redaktoriaus A. Turskio parašytą juokazaislę „Be Sumnenės“, kuri tebėra nespauzdinta. Vakaras atsibuvo 8 d. sausio, subatos vakare. Programa susidėjo iš: 1) vaidinimo „Be Sumnenės“, 2) J. O. Širvydo referatas, 3) vaidinimo „Mūsų gerasis“, 4) dainos, 5) balius, šokiai, lekiuojanti žingunė.

Vaidinimas nusidavė vidutiniškai. Turinys toks: Ukiniukas Jokubas praragauja su degtine savo ukį, išigija raudoną nosį ir manydamas, kad iš jo nosies, kaip iš „Salamono kelinių“, triška protas ir energija, pasigviešia važiuoti Amerikon ponu patapti. Žydas Ickus, tyko ant jo ukio ir apsiima duoti pinigų bei per rubežių pervesti. Katarina, jo pati, su ašaromis meldžia vyrą nekvailluot, bet jis atzeria: „Et, tu kvaila boba! Pati džiaugsies, kai ponis paliksi“. Pati bet gi nevažiuoja. Pasi-lieka ji namie su duktere Ona ir bernu Jurgiu, o Jokubas pasiskolina nuo Ickaus šimtas rublių, o pasirašo už metų atiduosiąs 500 rublių. Prie Jokubo da prisideda tris kaimynai: Baltrus, Jonas ir Krisius, ir visi keturi išmauja „Amerikan“. Per rubežių juos perveda Ickus. Kareivį paperka. Paskui tas da šaudo. Naujas veiksmas perstato Amerikoje pus—lenkio Makliorskio saliu-ną. Jokubas ponu nebepaliko, bet pavirto į tipišką amerikonų „bomą“. Apiplyšęs, išgveręs, pusgirtis strapaluoja po saliuoną ir vis alksta, kad kas duotų degtinės. Nosis iš raudonos nusirpo į mėlyną. Jau metai suėjo, kaip jis Amerikoje. Kiti jo bendrai ukininkai prasisiekė. Krisius, susitaupęs kiek skatiko, net grįžta Lietuvon ir užėjęs pas Makliorskį atsisveikinti, randa saliuone Jokubą. Prikalba jį pamesti palaidunavimą ir išai-

veža Lietuvon. Pagrįta Jokubas į patį laiką, kada Ickus su kamarninku licituoja jo ukį. Bet šita melodrama link smai užsibaigia, nes bernas Jurgis paskolina 500 rub. Ickui atmokėti, o Jokubai atiduoda Jurgiui savo Onutę, nes šių dviejų su laiku jau ir įimylėta. Visiems išeina gerai: Jokubas pasimokino gyventi, Katarina susilaukė pasitaiesių vyrą, Jurgis gauna gražias užkuris ir dailią Onikę, tik neišejo gerai vienam godišiui nabagai Ickui, nes jį rado ant šakos pasikorusi... □

Toks tai siužetas veikalėlio lošto 20 metų atgal, ir jis pilnai atvaizdina tų laikų lietuvių kaimietį, gudrių žydelių išnaudojamą.

Aktoriai visi buvo savamokėliai, tam laikui parinkti Geriausiai nudavė roles Joku bo ir Katarinos — Kriaučiūnas ir Slavickiūtė. Jei pamus butų nuolatinis teatras, tai jiedu galėtų išsilavinę profesionaliūs aktorius ypač linksmiems vodevilams. Nublogai nudavė žydą — Snukus, tik vietomis perdauk „žydiavo“. Pusėtinai lošė ir Jurgis — Jurevičius bei Onele — Lapinskiūtė. Kitiems kaip va: ukininkų rolėse — Peravičiūni, Steponaičiūni, Andriukaičiūni, raštininko — Jonušoniūni, abiščiuko — Augu nui, vakmistro Yeskočiūni, saliuininko — Petraškai, kamarninko — Dagiui, nusidavė neblogai, bet galėję butų ir geriau. Vienas, kas mūsų lošė jama butų geistina, tai kad jie savo rolę natūrališkai per siimtų kad apie ją tik ir mįslytų. Čia reikia žmonių, kurie rimtai atsiduoda tik scenai, o mažiau ima savo galvon reikalus kuopų, partijų, draugysčių, mitingų, vaidų, etc. Tas viskas suaktyvoja energiją ir fantaziją, o be šito išeina „švach“ aktorius.

Antra programos dalis — J. O. Širvydas skaitė referatą tēmoje: „Teatro istorija“. Platokai peržvelgė istoriją teatro, gimusio pas graikus ir išsiplėtojusio pavidale žinomu „dionysinių švenčių“; kaip teatras perėjo pas romėnus; trumpai užkliudė, kaip jis radosi pas chinus, japonus ir kaip viduramžiuose teatras buvo visatinai nupuolęs, nes platiudamosi krikščionybė teatrą ėmė naikinti, kaip o „velnišką žaislą“. Bet išnaikinti negalėjo, nes teatras yra vienas iš didžiausių kultūros apsiroski mų. Po penkiolikos šimtų metų krikščionybės terorizavimo scenos, pradėjus nykti vergijoms, teatras vėl pradeda atgyti, pasaulio tautos pradeda gimdyti eilias garsingų dramos rašytojų ir šandien jau ir krikščionybė paliovė su teatru bekovojusi. — Referatas buvo ilgas, bet buvo trumpas laikas. Užpakaly sėdžiant jaunuomenė, baimydamosi, kad mažai liks laiko pašokinėt, pradėjo prašyt, kad skubintų. Mat pagarsinta kad da bus lošta vienas teatras. O čia jau netoli dvyliktai! Po dvyliktos nevalia šokti... Todėl referentas turėjo skaitymą dikčiai sutrumpinti kur-pakliuk paminėdamas labai džiaugtiną lietuvių sceno-

plėtojimąsi, kuris paskutiniai desėtku metų sparčiai žengia.

Trečia programos dalis — sulošta Žemaitės paveikslėlis „Mūsų gerasis“. Tas „mūsų gerasis“ tai buvo ukininko sunus, leidžiamas kuniguos. Jis vaikė iš savo namų jaunimą su vakaruškomis, o jį patį rado pas mergą, skrynioje pasislėpusį. Paveikslėlis linksmas, lengvas lošti ir juokingas. Gerai lošė roles: tėvo ir motinos — Serkšnas ir Sapalintė, taip gi businčio klieriko — Balčius. Nublogai nudavė ir šie: Marytės — Lapinskiūtė, vaikinių: Jeskoth, Norkus ir Luknumis, bei mergos — Ukiutė.

P. Bukšnaičio maišytas choras sudainavo ar ketvertą dainelių. Geriausiai užtraukė „Linėlius roviau“.

Apie balių ir kitką nėra kas rašyti — tas visuomet nusisaka „kuogeriausiai“.

Vakaras nusisekė pilnai, ir už jo surengimą Lietuvių Apšvietos Draugystei priklausio garbės. Žmonių susirinko apšvietai ir visi išejo linksme ir išio-to pasimokinę.

Nerukau.

Scranton, Pa.

Gruodžio 18 d. pasimirė vienas iš pavyzdingų lietuvių J. Adomaitis, sunkiai sužeistas kasyklose. Nabašninkas buvo 30 metų, nevedęs, laisvų pavaldžių vyrukas, skaitė „V. L.“ ir kitus laikraščius, taip gi priklausė į visas pirmeiviškas organizacijas. Palaidotas ant lenkų neprigulmingų kapinių Prėjo iš Suvalkų gub., Gerulių kaimo. — Išsekis ramiai, svetur nuvytęs jaunimo žiedel!

P. Adomaitis.

Union City, Conn.

Gana žinomas lietuvių politikos vyras, J. Šunskis, apsiujuosė moterytės ryšiu, apsi vesdamas su Mare Adomavičiute. Šunskis gyvena kadaisiai Brooklyne ir atsizymėjo prakalbomis bei miklum skutimu barzdų. Geistina, kad jo šitie gabumai nenusilpnėtų.

Skorospondentas.

Wilkes-Barre, Pa.

Lietuviai pradeda veikliai dalyvauti anglekasių unijose. Nesenai jie įspraudė Jurgį Aziuką už „Dekim-bosį“ su \$3.50 algos ant dienos. Lietuviai rašosi į unijas. Taip, paveizdau, mūsų lokal turi 400 lietuvių, o kitataučių tik 200.

Sausio 7 d. gaza! baisiai sudegino Baltrų Bacėną; apdegė burną ir ausis.

Dramat. ratel o nariams besirengiant lošti „Bombą“, Viucas Demikis darė sau vienas užsidaręs mėginimus, kaip uplaišyti bombą. Nemokant gerai apsieiti, bomba suplyšė ir sudraskė eksperimentui kairiąją ranką, pirštų galus, veidą ir drapanas. Laimė, kad neuzmušė ir kad tas atsitiko da ne ant scenos. Bet policijai ir detektivams padarė daug strioko: šnipinėja, bene tai narkistai bombas dirbė. Išnikro, šitokie „veikalai“, kaip „Bomba“ yra geriausias įrankis atbaidyti žmones nuo scenos Pamokinimo jokio, o nesmagumų gali įvales prisidaryti.

daryti.

Pas A. Genį, 13 Pennsylvanias ave. sprogo katilas ir uždegė namą su smukle. Iki užgesino, sudegė 1100 cigaių. Šaip blėdies nebuvo, tik išgązdino hotelio Redington gyventojus, kur gyvena ir lietadvokatas Lopata.

Straus.

Vietinės žinios.

— Sausio 15 d. McCaddin saleje atsibuvo senai rengtas ir laukiamas M. Petrausko koncertas. Apie jį sekančiam num. mūsų bendradarbiai aprašys plačiau. Čia tiek turime pažymėt, kad vakaras pilnai nusisekė. Publikos susirinko suviršum 500 ir koncertas paliko pas Brooklyno lietuvių gilų įspūdį. P. Petrauskas ant rytojaus išvažiavo Waterburin, kur tą pačią dieną buvo surengtas koncertas.

— Grunvaldos jubilėjus nutarta apvaikščiūt skyrium nuo lenkų. Galutinam programos sutaisymui atsibu draugysčių atstovų susirinkimas 28 d. sausio Taut. Namu saleje, vakare. Komitetas kviečia draugystes prisirengti ir išsiųsti savo atstovus.

— Pirmosios sniegynės vos nubėgo, štai pereitą pėtnyčią užėjo naujos sniegaudrės ir ant poros dienų buvo sutrukė visos apylinkės su-inešimus. Tukstančiai darbininkų vėl baigia valyti gatves.

Krasos dėžutė.

M. Stakėnui: — „Dangaus raktai“ netilpus, nes nesena tas-pats pas mus buvo rašyta.

Jurgiui Dzukeliui: — 1) Prie Lietuvos kolonizacijos reikalų straišnėlį gavome, bet jis mums jau pertolokas nuo tikslo. Jis gerai papildytik tą, kas tilpo „Viltyje“. Mūsų gi skaitytojams maža bus išskumo. Gerai butų, kad Tam-ta tą dalyką mums apskritai apipištumėt, surankiojė apščiau pavyzdžių, padarė įžangą ir kokį-nors išvedimą. 2) „Vien. Liet.“ Lietuvon reguliariškai pareina. — Užympatijas — ačiū.

Mūsų žingunė.

P. D. Papartis — „Prie Lietuvos kolonizavimo“. *J. J-nas* — „Žingsnis žingsniui“ *M. Stakėnas* — „Esperanto reikaluose“.

Nauji raštai.

Testamentas. Vaizdelis dviejų veiksmų iš gyvenimo Prūsų Lietuvių. Parašė Pranas Selmons. Tilžėje 1909 m. Išleido Jonas Vanagaitis. Psl. 35. Kaina 25 c.

Prisiuntė išleidėjas.

Lietuvos Žvaigždutė, leidimai Vievjo Vaistininko už 1907 ir 1908 metus — psl. 4 ir 30. Parinkta Jurgio Dzukelio.

Prisiuntė išleidėjas.

VILNIJOS KAIMIEČIAI.

(Užbaiga.)

Ežerai. Kur tik geresni pas mus ežerai, ten jie ponų. Aplinkui ežerus beveik visur gyvena kaimiečiai, o prie paties ežero kaizin kaip tai prisigretinęs gyvena koks-nors tolimas ponas, kunigaikštis arba grafas, turi čia keletą dešimtinų šiokios-tokios girios arba pelkėtos pievos, ir, žinoma, ežeras jau jo.

Už leidimą po girią ganyti galvijus (kaip va prie kaimo Latva) ponas ima nuo kaimiečių donę; ežerą gi išnuomoja tankiausiai žydams, o su žydais jau susidėra kai-kurie žukliai-kaimiečiai ir gauda žuvis (nors žuvininkavimas pas mus ir nelabai išsiplėtojęs). Tokiu budu pas mus kaip žemė taip ir vanduo žodizodin priklauso ponams, ir kaimiečiai nevien jau su tinkleliu neturi tiesos žuklauti, bet negali da rankomis gaudyti vėzius užsidegę vakarais balaną ar dervokšnij. Naktimis slankinėja paežerėmis ponų miškasa-giai, gesina bala nas, užgrobto gaudytojų drapanas, tarbas su vėžiais, o dažnai da ir apmuša alkanas moteris norinčias nors vėzių gaudymu užsipelnyti duoną-druską. Šale to ponai da patraukia apiplėšytus kaimiečius teisman, kuris uždeda bausmės nuo 5 iki 10 rub., nors žmogus butų savo ežero pakraštyje tik vienų vieną vėžį pagavęs.

Vieškeliai. Vieškeliai, plentai arba mi tuoti ir stulpuoti keliai mūsų gubernijoje, nežinia kieno mylistai pasidėkavojaant, yra taisomi tik kaimiečių. Daugelis varstų šitų kelių pereina kaip per kaimų taip ir dvarininkų žemę, vienok ant visų kelių pastatyti stulpeliai reiškia tiktai ukininkų dubas. Kasmetas visus bėdinuosius kaimo žmones policija varinėja taisyti šituos kelius, o ponai kaizin kokios malonės dėlei nuo šito palivuosuoti. Vargšai kaimiečiai tik murma sau: „Dievai juos žino! Rasi jie tebeturi šitas privilegijas da nuo baudžiamos laikų“...

Ukininkų apšvietimas. Sulyginant gyventojų skaitlių Vilniaus gubernijoje augštesnių ir pradinių mokyklų visai maža tēr. Ypačtingai jaustina stoka miestinių mokyklų ir joms panašių. Po visą guberniją yra daug stambių miestelių po 8, 10 ir 12 tukstančių gyventojų, bet nei viename iš jų da nėra miestinės mokyklos, išimant apskričių (pavietavus) miestus. Šitodel, kaimiečių ir miesčionių vaikai, užbaigę pradinę mokyklą, jei nori toliau tęsti apšvietimą, priversti trunkyties kartais už 40, 50 ir 60 varstų į apskričių miestus.

Kaslink mažazemių ar bežemių, kuriems vargais-negalais pasisekė užbaigti pradinę mokyklą, tai dėlei tolumo ir paskutinio nubiednėjimo jiems apie miesto mokyklą nepriseina ir svajot. Kas-kita, jeigu miestinės mokyklos butų įtaisytos ir po miestelius, kur nors ant beralinės duonutės rasi ne vienas kaimų jaunikaitis paragautų tolimesnio apšvietimo. Prie taip išpaistyto miesto mokyklų bėdinieji kaimiečiai, apskritus metus mintantie juoda pelnie duona, absoliutiškai negali nei pamįslyti savo vaikus apšviest.

Mūsų gubernijoje yra čieli kaimai bobilių, kuriuos čia vadina batrakais. Bobiliai tēturi po 2-3 dešimtinę žemės. Šitie kaimiečiai, taip gi beveik už dyką dvarams algaujan tįs bernai, neišigali savo vaikų leist pagaliaus nei į pradinę mokyklą, kur juos pramokintų nors ant lementorius skaityt ir pasirašyt savo vardą.

Kartais koksai kunigas ar popas, pačių kaimiečių prašomas, nusamdo kokiam-nors kaimui mokytoją (baigusį pradinę mokyklą), kuris surenka kokį dešėtką berniokų ir mokia (mergaites retai kas mokina, nes jas verpatis nuo mokslo atitraukia).

Šitų berniokų tėvai prakaičiomis po savaitę duoda mokytojui valgyt; už visos žiemos mokymą kunigas ar popas sudera mokytojui po 3-5 rublius, retai kada po 10-12.; jeigu daug vaikų susirenka, tai moka po 1 rub. nuo vaiko, o jei mažiau — tai po 1 rub. 50 kap. ar po 2 rub. Taip kad švietimo ministerijai prisina tik padėkavot už dovanai suteiktus mokslo vadovėlius.

Bet daugumas tėvų nei šito jungo neįstengia pakelti, nes per tai priseina dažnai patiems nedavalgyti ir noroms-nenoroms daugelis atsižegnoja nuo visokio apšvietimo. Tokių neturtinių kaimiečių vaikeliai vasaros laiku gano

dvaruose žąsis, kiaules ir galvijus už 10, 15 ar 20 rub. per vasarą ant ponų duonos, o pas turtingesnius ukininkus už 5-8 rub.

Kaslink mokačių šiek-tiek rašto senelių ir jaunimo, tai jie prie savęs apšvietimo, lavinimosi nesitveria.

Nėra kaimo, kur rastum bent vieną skaitytoją laikraščio ar žurnalo. Į svietiškąją literaturą kaimiečiai žiūri, kaip į nenaudingą fantaziją ir pletkus. O jeigu ir atsiranda koks-vienas mylėtojas knygelių, tai jų neperka, bet pasinaudoja valdžios knygapalaikėmis prie valsčiaus mokyklų. Pas kaimiečius randa sau pasisekimą tik maldaknygės ir biblija.

Netrai pas mus pasitaiko pasiturintie ukininkai, kurie yra mokslo ir apšvietos priešais, jie niekaip nenori leisti savo vaikus mokyklon. Jie sako: „mūsų tėvai, seneliai ir proseniai „gramacies“ (— rašto) nemokėjo ir vistiek „šmotą“ duonos turėjo“. — „Voči ea ne vuči use ravno s pera chlieba jiest ne budut. Niechai kaže liepej daro diedci svojei navukoj i v košt nevodiat“ (mokyk ar nemokyk, vistiek iš plunksnos duonos nevalgys. Tegul girdi geriau vaikai su savo mokslu nei iškaščių nedaro). Tiesą pasakius, tokie kaimiečiai nei nėra „gramacies“ priešais, bet tiesiog trumpa regiai tamsunėliai. Deš mts metų atgal valdžia tokius per prievartą varydavo mokyklon.

Budavo šaltyšius vaikščioja po kaimus su lazda ir prisako nuo Visų-Sėentės berniokus leisti mokyklon. Iki trijų sykių šaltyšius da geruoju grumendavo, o paskui užgrėbdavo į valsčiaus raštinę paduškas iki užmokės kaimiečiai tam tikrą „štrafą“ (pabaudą). Bet dabar šita tūpynė jau pasiliovė.

Pažymėt reikia, kad lenkiškos kalbos moksas lengviau čion plėtojasi ypač tūlimesnių užunarvių kaimuose, vienok neina toliau malda knygų; rašyt gi dauguma nei lenkiškai nesimokina, nes esą nereikalinga, o svietiškų raštų taip gi niekas neskaito, taip kad visi geriausiai lenkų rašytojai kaime nežinomi arba skaitosi tuščiais.

Kaimiečių vestuvės. Mūsų neturtėlių kaimiečių vestuvės traukiasi apie dvi dieni, o pas turtingesnius iki 4 ir 6 dienų. Vestuvininkai susideda iš visų sukviestųjų giminių. Po sužiedavimui jannikis su svota s — nuo 10 iki 15 vyrukų, važiuoja į nuotakos namus ir tenai svečiuojasi 2-3 dienas; paskui, susirinkę šokj-tokį kraitį, jaunikis vežasi nuotaką namon, kur nuotakos palydovai vieši pas jaunikį tiek, kiek jo svečiai viešėjosi pas nuotaką.

Vestuvės atsibuna prie tam tikrų liaudinių dainavimų, muzikės, šokių, gėrimo ir prisivalgymo pačiais gardesniais valgiais. Jau pačiose bėdiniausiose vestuvėse išgeria ne mažiau viedro degtinės (alus nemadoj), o turtingesni duoda išgert nuo 3 iki 6 ir 8 viedrų; bet pastaraisiais laikais retai kur jau duoda iki 8 viedrų.

Vietiniai ir svetur įieškomi uždarbiai, užara. Dėlei žemės stokos mūsų kaimiečiai, ypač paskotiniu dešimtmečiu, pradeda apleidinėti gimtuosius kaimus ir keliauja, vieni į miestus, į fabrikus ir dirbtuves, kiti Amerikon, iškur siuntinėja savo likusioms šeimynoms pinigūs. Pinigais sušelpia daugiausiai Amerikon išėję. Išten daugumas prastų darbininkų prisiūnčia į namus kasmet po 200 ir 300 rublių. Už šituos pinigūs (jei pas ką jie tausosi) kaimiečiai perkasi žemės. Vietinių uždarbių pas mus nėra, jeigu neskaityt žiemos laiku miškuose kirtimo, tašymo ir leidimo gerųjų medžių ant gelžkelių ir upėmis, taip gi padieniais uždarbiavimo dvaruose, rugiapjutes ir šienapjutes metu. Uždarbiai nedideli: už kirtimą ir tašymą miške kaimietis uždriba ant paros nuo 60 iki 90 kapeikų; leidžiant medžius nuo 60 kap iki 1 rub. ant paros. Vasarą gi pjovėjai uždriba ant dienos nuo 35 iki 70 ir 80 kapeikų, o pjovėjos — nuo 30 iki 60 kap. ant savo duonos.

Nėsant fabriku ir kitokių pramonų kitų uždarbių čia nesiranda. Pasilikę namie žemdirbiai vasarą, greta savo ukio apdirbimo, užsiima „zapaška“, t. y. užara — išdirbimu žemės ponams ir tiems, kurie iškeliauja į miestus ir Amerikon. Surinktus iš tokios užaros javus kaimiečiai dalinasi su iškeliauvusiais pusiau; su ponais biskį kitaip: ponai ima javų ašmainį, artojas ir gi ašmainį; bet šieną dažnai dalinasi trečiokais: artojui vežimas, o ponui du. Net gi pelkynes ir balokšnius ponai

dnoda pjauti ne ant pusės, bet ant trečiojo, o jeigu ir ant pusės, tai ponas reikalauja da, kaip priedą, kad jam kaimietis apvežtų dešimtinę lauko su mėšlu (mėšlas, zinoma, pono), arba kad nupjautų dešimtinę miežių ar avių, arba kad dvare stpjautų keletą dienų (pavyzdžiui imu pono Paklevskio-Kozellos dvarą Viračata). Streikų mūsų kaimiečiai ne daro, ne mokėdami susiorganizuoti.

Pramonė. Pramonė ir kooperativiškų draugijų pas mus nėra. Per didžiumos kaimiečių nemokėjimą rašto ir per mažumos nenorėjimą skaityti knygas, apie tokias draugijas niekas ir supratimo neturi.

O jeigu sumanytum jiems, sakysim, atidengt kur nors bendrą plytų dirbtuvę, tai jie lenkiasi šalin, žegnojasi kaip nuo velnio ir kalba, kad šitokia bendrovė nieko nelaimės ir plytų niekas neims, nes jos girdi niekam nereikalingos; tuom tarpu jie užmiršta, kad patįs nuo ponų ima plytas šimtais ir tukstančiais.

Abelnai mūsų kaimietija da labai nekulturiška; jeigu kur nors ir randasi mažiau-daugiau pasiturinčių kaimiečių, sutaupojusių keletą dešėtkų ar šimtų rublių, tai jie laiko pinigų užkavoję šiaudiniuose stoguose, ir retai kuris deda juos į taupomąsias kasas ant nušimčių arba skolina ant vekselių kitiems kaimiečiams.

Nežiurint į skurdų javų derėjimą, mūsų kaimiečiai kazin-kodėl vis labiau prisirišę prie žemdirbystės, negu prie kokios-nors pramonės: jie nuolat kalba ir svajoja apie pirkimą ir pardavinėjimą žemės, lukinėja kad valdžia apdalinėtų žemę, svajoja apie iškeliavimą ant ukių Siberijon. Kurie tik gali, pardavinėja savo siaurus ukio rėželius kitiems ir su bankų pagalba perkasi platesnius.

Daila ir amatai. Tarpe Vilnijos kaimiečių įdėmuji jokia dailos šaka nezydi, jeigu nekaičyt savamokslų muzikantų, paveizdan, skripiatorių, cimbalistų, harmonistų ir tam panašių. Amatų taip gi, išskiriant rubasiuvius, kurpius, kalvius, baldnius (rimorius), račius, girnakalius, kitokių nėra. Bet šitie amatai tik čia-pat sunaudojami ir toliau kaimo reikalų neina. O kurpius net pradeda išstumti kaimiečiai, patįs prasimokę šit. Mūsų kaimiečiai niekur amatų nesimokina; dauguma net patįs sau viską dirba: siuva ir taiso sau čebatus, dirba sudinus, žemdirbystę; įnagius, patįs sau pasistato triobas ir tt. Ir vargas tam, kas to visko nemoka pasidaryt: jį visi dažnai pa juokkia, kaip neturintį savo rankose „talento“....

V-tis.

GIMĖ, KAD PRIKRYŽIUOTŲ.

Nutilo šaukimas „Rorate coelis!“
Nauja skamba „Salva“, ir varpai.
Sako: — „Kad jau gimė tasai mažutėlis,
Kurio geidė-laukė šventieji tėvai“...
Ir piemenų banda jį ešą regėjus,
Kad asilai, jaučiai — klūpią tenai;
Žvaigždė vainikuočius jau vesti pradėjus,
Nulenkt prieš jį sprandą žemai!
Senutė bažnyčia, „Sveiks“ linksmi pragydas
Betlėjos vaikelį supuoja;
Tai vėl „saldus“ — šaukia skambutį isgirdus;
Po tam baisų kryžių mieruoja...
Juozas Volas.

Krasos dežutė.

J. Juodvarniui: — Apie „Bombo“ vakarą pas mus jau buvo rašyta. Kaslink pareklamavimo naujos draugystės, tai bus da laiko, kai naujo ką jį nuveiks. Tik meldžiame, tokių žinelių nesuvilskint.
S. Sebeikai: — Prie Tamstos paduoto klausimo, ant kurio atsakėm pėr. nr. „V. L.“ da randame štai ką naujo pridėt. Jeigu laikorėčių agentai dėl kokių-nors priežasčių nesuteiktų pilnų žinių apie atkelianjančius iš senojo krašto, tai galima atsizinti kreipianties į kiekvienos priepiankos biurą. Paveizdan, jeigu keleivis važiuoja per New Yorką, tai norint apie jį žinių reikia kreipties šiokiu adresu: *Hon. Commissioner of Immigration, Ellis Island, N. Y.* Rašyt, zinoma, angliškai.

Maksim Gorkij.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

— Jei ji pažintų staliorių, — pamaži galvojo Jevsiejus, — aš ją pamokinčiau... te ji pasiklausintų jį apie mane... Tuokart...

Jam pasirodė, kad kėdė leidžiasi po juo ir puls tuojau į gerkle seilėgeris. Jis atsikosėjo, apžiūrėjo kambarį, ir jis dar sykį užgavo jo širdį, švarus, bėdinas, mažas. Į langą žiūrėjo mėnulis, apvalus, tartum Jokubo veidas, ir lempos šviesa atrodė nereikalinga.

— Vis daugiau atsiranda žmonių, kurie jaučiasi pašauktais kitaip sutvarkyti gyvenimą, pagal teisybę, pagal proto, — pasakojo Olga, užsimislįjusi ir paprastai.

O Jevsiejus, vis labiau pasivesdamas galei didelio jausmo, kurį įkvėpė jam mergaitė ir jos tylus, ankštas kambarėlis, mįslįjo:

— Užpusiu šviesą, atsiaklaupsiu prieš ją, apkabinu kojas ir viską pasakosiu... O ji paspirs mane...

Bet tas jo nesulaikė. Jis sunkiai pasikėlė nuo kėdės, pratiesė ranką prie lempos, ranka nupuolė, kojos palinko, jis susvyravo.

— Kas tamstai? — užklausė Olga.
Vieto atsakymo Jevsiejus tyliai sukaukė, atsiaklaupė ir ėmė grobstyti drebančiomis rankomis jos drabužius. Ji atsirėmė į jo kaktą karštu delnu, antra gi ranka paėmė už peties, greitai paslėpė kojas po kėdės ir rusčiai prašeko:

— Ne, ne — pasikelk tameta! A-ai, kaip tai negerai... Balandėli mano — aš suprantu, tamsta esi nuvargintas, man gaila tamstos, tamsta geras esi... Aš negaliu... Juk ne išmaldo tamsta prašai... na, pasikelk gi!

Jos tvirto kuno šilima žadino jame aštrų, jausmingą norą, ir rankų stumtelėjimą jis priėmė, kaip paraginančius malonius apkabinimus...

— Ne šventa! — pašoko jo prote, ir jis ėmė dar stipriau apkabinėti mergaitės kelius.

— Aš sakau tamstai — pasikelk! — nebalsiai sušuko ji, jau ne perkalančiu, bet paliepančiu balsu.

Jis pasikėlė, nesuspėjęs nieko pasakyti — mergaitė supainiojo jam visus norus, visus žodžius, jausmus, įdėjo į krutinę kaž-ką skaudų, aštrų...

— Suprask tamsta... — sumurmėjo jis, rankas išskleidęs.

— Taip, taip, aš suprantu... Dieve mano! Visados tas ant kelio! — sušuko ji ir, dirstelėjusi jam į veidą, rusčiai tarė: — Man tas pakyrėjo... man skaudu — juk aš negaliu būti visiems tiktai moteriške!... Ak, vyrai, kokie jūs, vienok, menki... Ji sustojo pas langą, tarpe jos ir Jevsiejaus stovėjo stalas. Drumzdinas ir šaltas nesupratimas apkabino Jevsiejaus širdį, skaudi gėda tyliai jį degino.

— Štai ką — tamsta nebesilankyk pas mane... aš tamstą meldžiu... Man bus nemalonu su tamsta, tamstai — taip gi... Meldžiu...

Jevsiejus pasiėmė kepurę, užsimovė ant pečių palta ir, susilenkęs, išėjo.

Neužilgo jis sėdėjo ant suoloio pas kaž-kokio namo vartus ir, tartum pasigėręs, murmėjo, tyčiomis įsigalėdamas:

— Svoloč!...

Atsiminė sau visus pažeminančius moteriškę žodžius, visus baurius keiksmus ir drabstė jais į gražią, augštą Olga, norėdamas suteršti ją visą, nupurvinti nuo galvos iki kojų, kad nesimatyty nei veidas, nei akys. Bet keiksmai nėjo prie jos, ji stovėjo akyse ir tiesė rankas, atstumdama jį, rami, balta. Jos išvaizda mažino keiksmų galę ir nors Jevsiejus atkakliai žadino savyje piktumą, vienok jautė tik skriaudą.

Ilgai jis žiūrėjo į apvalą mėnulio kamuolį — jis ėjo dangaus skliautu pašokdamas, tarsi didelis svaidinys, ir girdėjo Jevsiejus jo ėjimo atbalsius, panašius į širdies plakimą.

Nemylėjo jis tą baltą nuliudusį kamuolį, kuris visuomet sunkiose gyvenimo valandose, tarsi daboja jį su savo šaltu įtempimu. Buvo jau vėlu, bet miestas dar nemiegojo, išvisur plaukė įvairūs balsai.

— Pirmiaus naktįs buvo ramesnės, — pamįslįjo Klimkovas, pasikėlė ir nuėjo, neįsivilkdamas palta į rankoves ir nusmaukęs kepurę ant pakaušio.

— Na, gerai, palauk! — mąstė jis, save draskydamas, ir ant galo nutarė: — Išduosiu aš juos, ir pasiprašysiu dovanos vietoje, kad mane iškeltų į kitą miestą — tiek to...

Jis nenoromis pasivedė tam norui atkeršyti Olga ir su dideliu įtempimu daugino tą norą, bet, vis gi, jis apsiatė jo širdį plona plėvele, truko nuolat, ir iš-po jos netikėtai pasirodydavo netvirtas, bet neramus geismas pamatyti mergaitę dar sykį, pasiklan

tyti jos kalbant, pasėdėti jo kambary. Jis gesino tą geismą tyčia iššauktomis ir pažeminančiomis Olga mintimis.

— Kad tai aš turečia didelius pinigus — tu nuoga šokinėtumei prieš mane! Žinau aš jumis, paleistuves...

Ir pats į save kalbėjo su įniršimu:
— Neapsjaudysi... negausi...

Jis norėjo ir to ir kito, bet nei tai, nei kitas jam prieinama. Ramesnėmis valandomis jis tą suprasdavo, ir tarsi perspaustas, užnsudavo slėgiančiu sapnu.

Bet savo darbą atlikinėjo kaip reikiant: iš trijų sykių perdavė Makarovui kelius sunkius ryšelius spaustuvės raidžių, vikriai dasizinojo nuo jo apie butą, kur menama iškurti spaustuvė ir užsitaravo nuo Sašos viešą pagyrimą:

— Molodčina! Dabar turime rankose šešias ypatus... neblogiausiai, Klimkov! Gausi dovaną...

Jevsiejus šaltai atsinešė į tą pagyrimą, kuomet gi Saša išėjo, jam puolė į akis aštrus, sublogęs Maklakovo veidas — šnipas atsiedęs ant suolo tamsiame kambario kampe, žiūrėjo iš ten į Jevsiejaus veidą, usus raitydamas, susiraukęs, piktas. Jo akyse buvo užgaunąs Jevsiejų žiburėlis, pertai jis nusigrėžė į šalį.

— Klimkov, eik šia! — pašaukė šnipas.
Klimkovas priėjo ir atsisėdo greta.

— Ar tiesa, kad tu išduodi savo brolių? — užklausė nebalsiai Maklakovas.

— Pusbrolių... — tarė Jevsiejus.
— A-a... Negaila?

— Ne...
Ir atsiminęs sakinį, kurį tankiai atkartodavo vyriausybė, jis tyliai ir piktai paantrino;

— Pas mus, kaip pas kareivius, nėra nei tėvo, nei motinos, nei brolių, yra vieni tik caro ir tėvynės priešai...

— Na, zinoma! — tarė Maklakovas, nusišypsodamas. Paskui patylėjęs, atsiliepė:
— Ir ištikrųjų — tu... „molodec“!

Iš balso ir šypsos Jevsiejus suprato, kad šnipas tyčiojasi iš jo. Jis užsigavo:

— Gal buti, kad ir gaila...
— Taip?

— Bet jei aš turiu tarnauti dorai ir teisingai...
— Žinoma!... Juk aš nesiginiojū, juokdarysi! Paskui užrukė poperosą ir užklausė Jevsiejų:

— Ko tu čia sėdi?
— Taip sau... neturiu darbo...

Maklakovas sudavė jam per kelį ir staiga tarė:
— Nelaimingas tu, brolau, žmogelis!
Jevsiejus pasikėlė.

— Timofiejau Vasiljevič... — drebančiu balsu pratarė.
— Na, ko?

— Pasakykite man...
— Ką pasakyti?
— Aš nežinau...

— Na, aš ir nežinau.
Klimkovas pašnabždomis sumurmėjo:

— Man brolio gaila... ir dar ten su jais tula mergaitė... ir visi jie... geresni už mumis, dievaži! Tiesa — geresni!

Šnipas taip gi pasikėlė ant kojų, išsitiesė ir, žengdamas pas duris, šaltai ištarė:
— Eik tu sau po velniais...

Jevsiejus pasiliko vienas.
— Na, štai! — pamįslino jis. — Štai ir dar... Visi taip — pamasina ir atstumia...

Kerštingas jausmas į Olga atbudo ir susiliejo su įniršimu ant visų žmonių ir tas įniršimas turėjo daug maisto sieloje, neturinėjoje spēkų priešinties, daugelio skriaudų užnuodytoje. Jevsiejus stipriai apsipainiojo tinklu naujo upo ir pradėjo tarnauti su buku uolumu, kurio nepažinojo pirmiaus.

XVII.

Pamaži prisiartinio ir naktis, kurioje buvo nutarta suimti Olga, Jokubą ir visus, kas tik rišosi su jais spaustuvės klausime, ką Jevsiejus suspėjo nužiūrėti. Jis žinojo, kad spaustuvė įrengta darže, namelyje; kad ten dabar gyvena jau didelis, drutas, rudabarzdīs žmogus Kostia su savo kanapėto veido žmona, ir tarnaitės vietoje — Olga. Kostios galva buvo dailiai nukirpta, jo gi moterės veidas pilkas ir klaidžiojančios akys; jiedu pasirodė Jevsiejui nepilnapročiais žmonėmis ir yt ilgai išgulėjusiais ligonbutyje.

— Kokie jiedu baisūs! — patėmijo jis, kuomet Jokubas parodė jam tuos žmones ant vakaruškų Makarovo buste.

Jokubas mėgdavo pasigirti pažintėmis, jis puikiai papurtęs galvą rimtai paaiškino:

— Nuo sunkaus gyvenimo! Dirba po kelnores, naktimis, drėgmėje oro netenka. Išsisi — po kalėjimus. Abudu pabėgėliu, gyvena su svetimais pasportais — nuo to kiekvienas atsimaitys. O jiedu — linksmys. Kostia kaip pradeda pasakoti apie savo gyvenimą — vienos ašaros, o jis taip pasakoja, kad nuo juoko šo-

nai skanda. Tokius žmones negreit teprarsyi... Klimkovui užsinorėjo paskutinį sykį pažiūrėti į Olga, jis dasizinojo, kokiomis gatvėmis vežė areštuo tuosius kalėjiman ir nuėjo jų pasitikty, stengdamasi įkalbėti sau, kad tas jam nesopa ir mįslydamas apie mergaitę:

— Tur buti išsigąs. Verks...
Ejo jis, kaip visados, pauksmiai, iš kelių sykių bandė švilpti ir negalėjo sulaukyti dailių atsiminimų apie Olga — matė jos ramų veidą, tikinčias akis, girdėjo šiek-tiek įskilusį jos balsą, atsiminė žodžius...

— Tamsta bereikalo taip negerai kalbi apie žmones, Klimkov. Ar gi tamsta neturi už ką kaltinti save? Jei visi kalbėtų taip, kaip tamsta kalbi — man blogai gyvenasi dėlto, kad visi žmonės nedori — juk tai juokinga, supranti tamsta? Statyk save augštai, bet nežemink žmonių. Kokią tamsta turi tiesą žeminti kitus?

Besiklausant jos, jis visados jausdavo, kad Olga teisingai kalba, ir dabar jis nebeturėjo priežasčių abejoti kas link to, buvo tik nuogas geismas paregėti ją išsigandusią, menką, apsiašarojusią.

Toli subarškėjo ant bruko vežimo tekiniai, sutauškėjo padkavos. Klimkovas prisiglaudė prie kažkokio namo vartų ir laukė. Pro šalį pravažiavo karieta, jis nejausiai pažiūrėjo į ją, pamatė du rusčiu veidu, žilo vežėjo barzdą ir didelius usus policisto, sėdėjusio greta.

— Štai ir viskas! — pamįslijo Jevsiejus. — Ir neprisijėjo pamatyti...

Bet gatvės gale vėl sudundėjo vežimas, jis bėgo skubina, girdėjosi botogo smugiai per aklio nugarą ir nuvargintas jo alsavimas. Jevsiejus girdėjo atbalsius. Jam pasirodė, kad jie užkybo ore ir kybos ten visados.

Apsisupusi skepeta, vežimelyje sėdėjo Olga greta jauno žandarų; priešakyje, su vežėju, šonais riogsojo miestasargis. Sumirgėjo pažįstamas veidas, baltas ir geras; Jevsiejus greičiau suprato, negu pamatė, kad Olga visai rami, nei kiek neišsigandusi. Jis kazin kodėl staiga apsidžiaugė ir, tartum besiginėdamas su nemalonum kalbėtoju, mįslyje tarė:

— Jinai neverks!

Užmerkęs akis ir šypsodamas, jis išstovėjo dar kelias valandas, paskui išgirdo žingsnius, pentinų skambėjimą, suprato, kad tai vedama suimtus vyrus, pašoko ir, stengdamasis nebildėti kojomis, greitai nubėgo gatve, pasisuko už kampo ir bėgo veik visą laiką, iki nuvargęs ir nuplukęs neatsidurė uamie.

Vakare ant rytojaus Pilipas Pilipovič, apliedamas jį mėlynais spinduliais, sakė iškilmingai ir plonesniu, negu visados, balsu:

— Sveikinu tave, Klimkov, su geru pasisekimu ir linkiu, kad tas pasisekimas būtų pirmu rinkiu ilgoje laimėjimų grandijoje!

Klimkovas trepsėjo kojomis ir tyliai išskleidė rankas, tartum norėdamas nusimesti nematomus pančius.

Kambary buvo keli šnipai, jie tylėdami klausėsi pjuklo atbalsio ir žiūrėjo į Jevsiejų, o jis, to nematydamas, jautė jų žvilgėsius ant savo odos ir jam tas buvo nemalonu ir nuobodu.

Kuomet viršininkas liovėsi kalbėjęs, Jevsiejus tyliai pasiprasė, kad jį iškeltų į kitą miestą.

— Na, tai jau nieko iš to nebus, bro! — sausiai tarė Pilipas Pilipovič. — Gėda buti bailum, ypač gi mūsų laikuose... Kas tai? Pirmas laimėjimas — ir bėgti? Aš pats žinau, kuomet reikia iškelti... Eik sau!

— Štai ir apdovanojo, — nuobodžiai pamįslijo nuskriaustas Jevsiejus.

Vienok jis apsiriko, dovaną jam suteikė Saša.
— Ei, tu, snargly! — pasišaukė jį. — Šia tau, imk...

Dasilytėjęs savo prakaituota geltona ranka Klimkovo rankos, jis išpaudė jam poperinę ir paėjo šalin.

Prišoko Jokubas Zarubinas.
— Kiek?

— Dvidešimts penki, — atsakė Klimkovas, čiupinėdamas nerangiais pirštais poperinę.

— Kiek buvo žmonių?
— Septynetas...
— Septynetas? — U!

Zarubinas pakėlė akis augštyn ir sumurmėjo:
— Du sykiu... ne, tris sykius po septynius — dvidešimti vienas... keturis ant septynių — po tris su puse už žmogų!

Jis patylėliais sušvilpė ir, apsidairęs, pašnabždomis pranešė:

— Sašai pusanro šimto davė, bet jis padavė raštelį už tą dalyką ant šešiųdešimtų trijų rublių. Ap-gaudinėja jis mumis! Na, ką gi pavaišink iš džiaugsmo...

— Eikiva, — tarė Klimkovas, skersomis pažiūrėjęs į pinigus ir neatsidrasindamas juos įdėti kišenėn.

Nuėjo ir pakely Zarubinas rimtai pridėjo:

(Toliaus bus.)

Našlaitė. Drama keturių veiksmų septyniuose atidengimuose. Parašė M. Valinčius Turtu S. L. A. Spauda „Tėvynės“. So Boston, Mass. 1909 Pusk. 22. Kaina 10 c.
Prisiūsta iš „Tėvynės“ redakcijos.
Naujai išėję periodiški raštai: „Draugija“ No. 35.

Susirinkimai.

Lietuvių Apšvičtos Draugystės metinis susirinkimas atsisbus 23 d. sausio nuo 2-ros val. po pietų, po No. 101—108 Grand str. Brooklyn, N. Y. Tat kv. čiami visi nariai ir norintieji prisirašyti, ateiti į šitą susirinkimą, nes bus aptariama daug svarbių dalykų.
Skr.
J. M. Balčius.

„Progreso Ratelio“ susirinkimas atsisbus nedėlioje, 23 sausio 12 val. dienoj „Vien. Liet.“ ruime.
Draugai, butinai susirinkit!
Komitetas.

Reikalauju kriaučiaus gerai mokančio siut ant rankų ir mašinos prie moteriškų kotų. Pirmos klasios darbas. Arba ir katras nori išmokyti tą darbą, gali pas mane atsišaukt. Gera mokeskis ir darbas visada.
Mr. William Andziulis,
28 Wells str.,
Hartford, Conn.

(7)

Reikalauju namų užveizėtojo vedusio žmogaus, ar kokio išikimo senuko, kad mokėtų nors biskį prosykt, o toliau eš pats damokysiu priekostomersko darbo. Cia lengvas darbas ir mokeskis lygiai per ištisą metą, uztikrinta vieta nors ir ant 10 ar 15 metų, nebus reikalo kelties kitur. Jei kas užtėmys šį apgarsinimą, o žinos tokį žmogų, meldžiu daneit man šiuo adresu:
John Wascila,
Berwick, Pa.

Visur gaunamas.

Didelis (38 pusl.) Kl. Sk. elementorius „K. s. skaito rašo—duonos neprabo“, su daugybe piešinių (360) rankos rašto pavyzdžių, rašymo darbų ir su judamąja abėcėle.
Kaina 25 kap., geresnės popieros 30 kap. Sukrauta Vilniuje Šlapeliene: ir Zavadzko knygynuose.
(8)

Peranksti senatvė.

Profesorius M. Čenikov, garbus gydytojas, sako, jog mės pergreitai pasenstame, tai yra, jog mės privalome savo jiegas ir gaivumą ištesėti daug ilgiaus negu ištesame. Jis mano, jog tas paeina nuo netikumo maisto ir pataria mums grįžti prie gamtos. Mės iš savo pusės daug kartų patėmyjome žmonėms gyveniti atskančiaus. Iš kitos pusės patėmyjame saugoti savo apėtį ir, kaip veikia bus patėmyta jo atmaina, vartoti mų vaigtą, Trinerio Amerikonijų Kartavynio Elixirą. Jis visada pagelbės, nes jis švelniai sužadina gromuliavimo organus, drauge suteikdamas jiems naujas pajiegas. Budamas padirbtas iš vyno ir atsargiai parinktų kartazolių, jis visada suteikia puikų užganėdinimą. Vartok jį skilvio ir vidurių ligose. Aptiekose. Jos. Trinerio, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveikslais (apdaryta)..... 35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Daktaras
Aldona Szlupite-Jankaukiene.
apsigyveno po nr. 265 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
Nuo 8—10 ryte.
VALANDOS: Nuo 2—3 po piet.
Nuo 7—9 vakare.
Telephonas Greenpoint 8.

Seniausias Lietuvoje lietuvių laikraštis
eina nuo 1905 metų pabaigos

„Lietuvos Ukininkas“

3 rub. metams
1r. 50k pusmečiui

Didžiojoje Lietuvoje.

4 rub. metams
2 rub. pusmečiui

Amerikoje.

1910 metais visiems savo ėmėjams duoda:
52 NN „Lietuvių Ukininko“ kas savaitė po numerį.
26 — „Žemės“ kas dvi savaitės.
13 — „Mokyklos“ kas keturios savaitės.
12 — „Sveikatos“ kas mėnuo po knygutę.

Metiniai ėmėjai dar gauna dovanų Kalendorius 1911. ir išbandymui sėkly.

Kas nori žinoti kas dedasi Lietuvoje ir kitur, kas nori savo gimines ar pažįstamus pasilikusius Lietuvoje apdovanoti, tužsako jiems „Lietuvos Ukininką“, nes „Lietuvos Ukininke“ rašoma apie valsčių, parapijų ir draugijų reikalus, apie vyriausybės ir Dumos darbus, iš plataus pasaulio ir kt., buna apysakos, eilės, gamtos ir kitų mokslų straipsniai.
„Mokykla“ užsiima mokyklų, mokymo ir vaikų auklėjimo reikalais.

„Žemeje“ rašoma apie visus žemės ukio reikalus.
„Sveikata“ rūpinasi apie visų sveikatą.

Kaina: Lietuvoje (ir Rusijoje) metams 3 rb., pusei metų 1 r. 50 kap. UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rub.

Kas nori „Lietuvos Ukininką“ pamatyti, tepraneša atviru laiškeliu savo adresu, ir mės atsiųsime.

Kas įsirašys į „Lietuvos Ukininko“ Bendrovės narius ir užsimokės bent 25 rub., tas gaus „Lietuvos Ukininką“ dyka.

A D R E S A S :

Vilnius, „Lietuvos Ukininko“ Redakcija, Semionovskaja — 10.
(Rašant iš užsienių reiklia dar pridėti: RUSSIA-LITHUANIA.)

Amerikiečiai gali užsisakyti „Vienybės Lietuvninkų Redakcijoje (Adresas: 120—124 Grand st., Brooklyn, N. Y.)

Užsisakyti galima nuo kiekvieno mėnesio pradžios.

Pinigus mės priimame ir „money orderiais“, tik visuomet ant „money orderio“ turi but parašyta, keno tie pinigai.

Jau išėjo iš-po spaudos

„Vienybės Lietuvninku“

KALENDORIUS
1910 metams.

TURINYS:

- I. Kalendoriaus dalis, mėnesių dienos, šventės, sukaktuvės, pasninkai, mėnulio atmainos, etc. Saulės ir mėnesio užtėmimai. Nuo kokio atsitikimo kelinti metai. Rusijos Imperatoriškoji Giminė.
- II dalis, literatūros skyrius: *Studentas* — Apie orą. Vyskupas Merkėlis Giedraitis (su paveikslu). Indijos galvočius Buddha. *Jovaras* — Ant sraunaus upelio (eilės). *Zemaitė* — Nelaimingi vaikai. Rymo galvočių mintis. Dainos: Bepigu pas tėvelius ir Ei tu, rutele. Kynų galvočius Konfucijus. *Jovaras* — Kad kartą išauštų ir Drauge! (eilės). Daina: Našlaitė. Džavo — apysaka iš Turkijos armėnu gyvenimo. Daina: Mergaitė varge. Kynų galvočių mintis. *J. Dzenkauskas* — Jeigu! ir Vienybė! (eilės). Kun. A. Vienožinskio dainų ypatybė (su poeto paveikslu). *St. Čiupris* — Mūsų žemė. *L. Vailionis* — Žemės drebėjimas. *Jovaras* — Vardo dienoj ir Nužudytas (eilės). *S. M.* — Mušis ties Žalgiriu 1410 metais. Kaip senovės rymionis mylėjo savo tėvynę. Didžiųjų žmonių mintis. *Karas. Jovaras* — Lietuvos geleis—rožei (eilės). Pigios, stipros ir nebijančios ugnies triobos iš molio ir žabų (su 14 paveikslėliu). *Veitas* — apie džiovą. *Dr. Avišonis* — Pasigėlbėjimas nelaimingose atsitikimuose. Ukio kooperacijos. *Studentas* — Svarbiausios javų ligos paeinančios nuo grybų. Rusija. Žmonių švietimas Rusijoje. Kariuomenė. Rusijos biudžetas. Žemiečių savivaldybė. Lietuvių laikraščiai Lietuvoje ir Amerikoje. Įvairios žinios — Smulkmenos. Apgarsinimai.

Kaina -- 25 centai.

VIENYBES LIETUVNINKU
skaitytojai

kurie užsimokės už 1910 m.

GAUNA UŽ DYKA.

Pirmą kart Brooklyn „ŽIVILĖ“, istoriška tragedija. 5-se aktuose, 8-se atidengimuose. Parašyta V. NAGORNOSKIO. Perstatys Simano Dankanto Dramatiška Draugystė. 83 S. L. A. kuopa. Subatoj, 22 Sausio (Jan.) 1910, tikram teatre, McCaddin Memorial Hall. tarp So. 2-ros ir trečios gatvių, Brooklyn, N. Y.

Aktas V. Scena 5.

Simano Dankanto Dramatiška Draugystė yra pirmutine Brooklyne, kuri pradėjo gaivinti lietuviškąją sceną, jos rupestiu buvo lošta tragedija „Mindaugis“ per 19-tą S. L. A. seimą Brooklyne, tragedija „Keistutis“ buvo lošta per 20-tą S. L. A. seimą Shenandoah, Pa. Negana dar to, ši Draugystė po kelis kartus viršminėtas tragedijas jau perstatė Newarke ir Elizabete, N. J., o kiek kartų buvo lošta Brooklyne ir koki veikalai, tai negalima visų čia paminėti, manoma kad lietuviška visuomenė tą žino.

Tauta be tobulos scenos yra tai kunas be sielos.

S. Dankanto Dramatiškos Draugystės VALDYBA.

Duris bus atdaros nuo 7 val. vakare.

Pradžia 8 val. vakare.

PREKĖS TIKIETŪ:

Lažos (box) \$1.00. Orchestra 75 c. Orchestra „circle“ 50 c. Ant balkono visos sėdynės po 25 c. Dainuos naujausias dainas „Mildos Choras“ po vadovyste St. Rakausko.

Severos Vaistai vis da placziau yra girti, tas reiszkia kad jie yra tikrai naudingi.

Severos
Balsamas
Plaucziamis

Geriausias vaistas nuo kosulio

Preke 25 ir 50 centu

Krautveje pas kozna aptiekoriu

PRASSYKITE SEVEROS KALENDORIU ANT 1910, APTEKOSE DOVANAI.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veiksmą, kurios geriausia gydo žmogaus kūną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžęs iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes paaukauju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tūmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio būdo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokie daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYTI GYDUOLIUS!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesoriu, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusi daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už algą nebernaus. Mātant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad sergantį žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, persilimo, slogų, sveikatos nusilpėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saužagystės ir iš to įgautų nevoikumo, skėlos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarioriskų ligų — nudegimo. Teip-pat **MOTERŲ:** skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; nepaisytite, kad kiti daktarai jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, iširsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

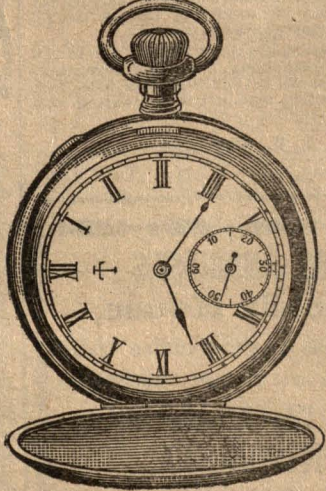
DR. FERDINAND HARTMANN M. D.
218 E. 14-th st., New York City.
Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų.
Šventadieniai nuo 11 iki 1 po pietų.

VIENYBES LIETUVŲŲ AGENTAL.

- W Sarpalius, Alden, Pa.
- Baltimore, Md.
- J. Luis, 521 W. Baltimore st.
- P. Glaveckas 635 W. Lombard st.
- Lit. National Library, 646 W. Lombard st.
- Brooklyn, N. Y.
- E. Fromas, 73 Grand St.
- T. Jarmala, 217 Berry St.
- J. Ambraziejus, 120 Grand st.
- Cambridgeport, Mass.
- S. Griz, 541 Main St
- P. Bartkevičius, 719 Main st.
- Chicago, Ill.
- Joe. Valmeris 168 W. 18 th st.
- P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave
- M. M. Juška, 1289 W 22 st
- Elsabeth, N. J.
- Dom. Boozkus, 211 1-st St.
- E. St. Louis, Ill.
- K. J. Baranauskas 452 Collinsville ave
- Easton, Pa.
- Feliksas Raulynaitis, Box 196
- Kenosha, Wis.
- M. K. Petrauskas, 918 Gunie st.
- Montello, Mass.
- B. P. Miškinis, Box 124
- Newark, N. J.
- V. Ambrazevyčia, 178 Ferry st.
- New Britain, Conn.
- M. J. Czeponis, 21 Pleasant St
- J. Mažeika, 28 Connerton st.
- New York.
- J. M. Danielius, 64 Gan-voort st.
- Naugatuck, Conn.
- A. Levandauskas.
- Pittsburg, Pa.
- J. G. Miliauskas, % Union Saving Bank.
- Scranton, Pa.
- J. Petrikis, 1514 Ross Ave
- So. Boston, Mass.
- N. Gendrolis, 224 Athens St
- Turners Falls, Mass.
- K. P. Szimkonis, box 671
- Waterbury, Conn.
- J. Zementauckas, 39 W. Porter St.
- Worcester, Mass.
- Chas. Zemaitis, 45 Ward st.

BROLIAI, PAS SAVO!

Tikras Lietuviškas Dzigormesteris ir AukSORIUS

Užlaikau visokių Dzigorelių, Lenciugėlių, Žiedų.

JOSEPH MITKOS

Grand & Bedford ave., Brooklyn, N. Y.
(Naujiam Grochowskio name)

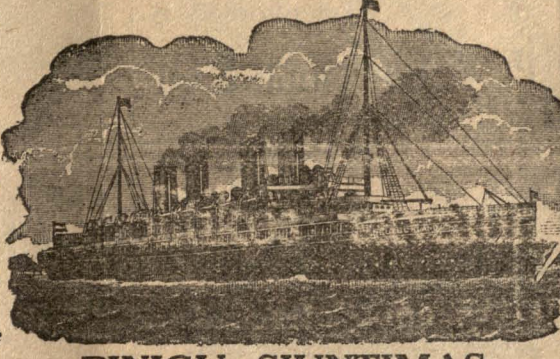
DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas

120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

Ofisas

224 E. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorteių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikėtus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorke į pietines ir ykarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

224 E. Main Street,
Plymouth, Pa.

Pajeszkamas visada ir visur per kozna

Čystas turkiškas tabakas kuris kvėpimu ramina visus. Paprastai, toki kvapa tur tik brangi cigaretai, kuriu ne koznas gali vartoti. Męs kad ir padarem juos pigesnius, bet visgi tarpe musu rukeju turime daug bagočiu ir geriausiu kritiku tabako—tas aiškiai daveda gerumą

Turkey Red Cigarettes

Tai tik dėl musu tabako puikumo jie buvo parduoti—100 kartu daugiau kaip koku kitu—ir tas tik, gerumas tu cigaretu pavėlija mum pardavinėti juos dešimts už dešimts centu.

Pilnas Kvapejimo ir Lengvas
TURKEY RED Cigaretai budami pilni puikiausio turkiško kvapo, turi visą sunkumą atimta.

Ju sudejimas duoda puikų, net saldų skanumą—tikrai užganedinantį dumą.

Prezidentas Suvienytų Valstijų ne randa sau geresnių cigaretų kaip, kurios ir tu gali rukti, Turkey Red Cigarettes.

10c uz 10

Koznam Cigaretu Sztore

Pirk Baxuka Sziandien

Bandik Viena ir Persitikrink Tu Pats

S. ANARGYROS, A Corporation, owned by the AMERICAN TOBACCO CO.

COPENHAGENI SNUFF GVARANTUOTA SAVO GERUMU IR TYRUMU.

Męs sutinkam apmainyti ant kostumerių kaštų (pagal mūsų prekes) šį pakelį Copenhagen Tabokos ant bent kokios atmainos mūsų tabokų iki tam tikram laikui, jeigu tik taboką nėra sugadinta išėjus iš mūsų dirbtuvės. Tik pilni pakai bus apmainomi ir mums turi but duota žinia ir gantas nuo mūsų sutikimas pirm išsiuntimo.

COPENHAGENI TABOKA yra padaryta iš geriausių senų gardžiai kvėpiančių tabokos lapų, prie kurių yra pridėta tik tokios dalys, kurios yra pačiam tabake ir tyri kvapsningi ekstraktai. Taboka užlaiko geresnę tabako dalį, karčios ir rugščios tabako dalys yra išmestos.

Copenhagen Taboka yra geriausia pasaulėj kramtymui ir uostymui.

American Snuff Company

Ši gvarancija yra idėta į kiekvieną pakelį Copenhagen Tabokos.

Prirėngimas tabokos yra moksliskas, prilaikytas žmogaus vartojimui. Su tabaku daroma tas pats, kas yra virinimas maistui ir fermentacija vynu. Copenhagen taboka yra vartojama kramtymui. Ji yra sudėta iš mažiausių grūdėlių, yra stipri ir ilgai skelsia.

Jeigu jūsų apielinkės krautuvės jos neparduoda, męs pasiūysime ant paduotų prekių, apmokėję lėšas į bent kokią vietą Suvienytose Valstijose Copenhagen 5-centinį tabaką.

AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

DR. RICHTER'S

PAIN-EXPELLER

Žmogus jei kankinamas skausmais yra be pagelbos kaip akrotas sudaužytas ant skalu. Ar kenčiate skausmus Romatizmo, Neuralgijos, Užsišaldymo ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su **PAIN EXPELLERIU,** PASOVENČIAIS NAMINIAIS LAISTAIS. Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c. F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl St. New York. Dėmykt ant ant dūberlo — zenbio apsaugelme.

ISMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki angliškos kalbos, tai pats žinai, kad esi nebylys.

Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori, gali gerai ir lengvai išmokti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltbins, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieng iš čion paminėtų laikraščių: „LIETUVŲ“, „VIENYBĖ“ arba „KOVŲ“ per metus, teip-pat garsiąją didelę knygą, verstą iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį,** kurios kaina 75c ir teip-pat **Gramatiką-Mokytoją** angliškos kalbos, parašytą visiems gerai žinomam J. LAUKIO. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintys ir lietuviai, kaip ir svetimitaučiai, turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą. „RAISTA“ dar galima gauti, prisiunčiant 1 dol. extra.

J. Naujokas

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Ant pardavimo MURINE STUBA.

Labai gražioj, lietuvių apgyventoj vietoj, ant 3 lubų ir sklepas.

Mokestis gana prainama.

Asabiškai ar per laišką kreipkitės prie

Martus Realty Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(Šita Bendrija lietuviška).

Iš Europos nuolatos pareina visokiam pasirinkimui knygų rusiškų, mažarusiškų ir lenkiškų; taipgi gražiausių atvirelių (post-karčių), lietuviškų ir lenkiškų. Pardarinėju ir užrašau laikraščius lietuviškus, lenkiškus ir rusiškus, žianykščius ir iš Europos.

J. MILEVSKI,

120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

TEMYKITE!

Uzdejau Krautuvę Apsivimu (Shoe Store)

Visokiam pasirinkime ir prekės. Atsilankykite ir persiliudykite apie daugumą ir geruą tavorų.

L. Buczinskas,

213 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JEIGU ESI SUŽEISTAS

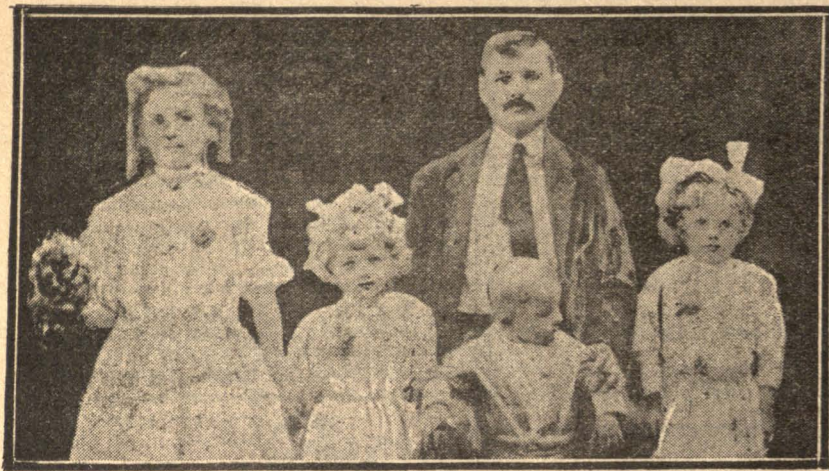
Dirbdamas fabrike, keliaujant ar dirbant ant geležinkelių arba kasyklose (mainose), tai dasizinoki pas mane, nes per mane daugelis žmonių gavo atlygint už jų sužeidimus (koliestvas) nuo vieno šimto iki penkiolikos tukstančių dolerių. Klausdamas pas mane rodos per laišką apie savo sužeidimą (koliestvą) pirmiau aprašyk, kaip nelaimė patiko, per kokią priežastį (pričiną), kelintuose metuose, mėnesije ir dieng ir idėk už du centu stampą dėl atsakymo, o gausi rodą, kuri Tau bus naudinga. Aš šimtams žmonių pagelbėjau sužeidimų reikaluose, pagelbėsiu ir Tau. Jeigu esi sužeistas, tai kuoveikiau duokie man žinia; nesiduokie kompanijai apgaut.

ADRESAS: JOHN W. SAUKAITIS

87 Nassau st.,

TEL. 8357 CORTLAND.

New York.

SKAITYKITE TEISYBE.

Malonus pone gydotojau:

Siuomi Jums apreiškiu kad is malones pono Dievo, jau daugiau nesergu viduriu ir kuo silpnybes teip ir kitu nesveikumu, kurie mane vargino pirmiau. Dabar prisitenu savo paveikla, nes mano pati ir vaikas teipat yra sveiki, pasidėkavojant Dievi. Linkimia Jums aut gero, su atsidavimu

JOZEF KISLAN, P. O. Box 8, Tremley, Grasselli, N. J.

Tokie tai padėkavoni laiskai daugiau ateina Collinso Medikal Institutui. Kreipkitės į tą Istitutą gydytis, o žinosi, kad į ju rankas atsidavai, tai apturėsi liekarnstas, kurios Tau yra reikalingos, sveičias ir sudrūtinančias sveikata.

Atsiūskiant arba rašyti, adresuoti:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th STREET, NEW YORK.

Dr. S. E. Hyndman, Medikal Direktorius.

P. V. ROVNIANEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviškas

BANKINIS NAMAS

Uždėtas prieš 21 metus.

KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 305 North Water st., Connelville, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siūsti pinigus į seną kraują, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoje Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Libau ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir kareivijos provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mokam procentą.

Su bent koku reikalu kreipkitės ypatingai ar per laiška:

P. V. Rovnianek & Co., 25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

KENCZENTI ANT RUPTUROS SENI IR JAUNI ISGYDINTI PER DR. O'MALLEY.

WM. R. KAISER 70 metu senumo

JOHNNIE KMETZ 9 metu senumo

Gerai pažįstama s bravorininkas sako: Brangus Daktare: Gavau rupturą per kelimą sunkų daiktų. Bandžiau keleta Daktaru, kurie sako kad esiu neišgydomas. Joki diržai man nepagalbejo, po tam pastanavijau kreiptis pas Dr. O'Malley. Dabar jau esiu sveikas. Neturiu jokiu skaudėjimu, nei Rupturos, su džiaugsmu pranešu savo pažįstamiems. Aš dabar dirbu bravore kožną dieną, ir numečiau diržą šalin kadangi man jis nereikalingas, jau 5 m. kaip jau išgydintas. Wm. R. Kaiser, 66 Oak Street, Forty Fort, Pa.

Motinos Padėkavone: Brangus Daktare: Noriu jums padėkavoti už tą geradėjętę koki dėl mūsų vaiko padarote, abudu išgydet nog Rupturos. Vienas vaikas 2 metu (kuris užgime su Ruptura), kitas 9 m. senumo. Jie dar visiškai sveiki, nenešiojo jokiu diržu, esa druti ir miklus, ir esmiu dar linksma motina.

Mrs. A. Kmetz Johnson St., Wilkes-Barre, Pa.

Dr. O'Malley Gydo ir išgydo rupturą senu ir jaunu ir gvarantuoja išgyditi per jio Chemic-Electro buda, be peilio, be operacijos, be patatinimo laiko. Atsiunsk 2c marķe o gausi knygą ka aprašo viską apie tają ligą.

Dr. O'Malley 158 So. Washington st. Wilkes-Barre, Pa. Čia rašoma ir kalbama Lietuviškai ir Lenkiškai.

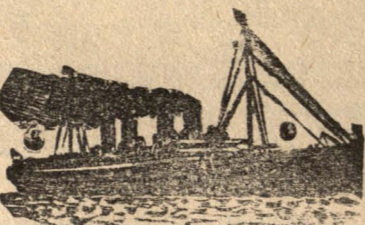
Tel. 2334 Greenpoint. PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRUGELI. Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepianti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitygų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit išgydinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS - pas - JonaKulboka SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI. 74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

Old Phone 293-R. New P-ne 1500-R. Lietuviškas Graborius, Fr. Kavaliauskas, Karietos Laidotuvėms, Vesielioms ir Krikštynkms. 57 Cor. Hazle & Stanton st., Wilkes-Barre, Pa.

Telefonas 8 S.

P. V. Obiecinus & Co. Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir stūdiu pinigus į visas dalis svieto. Daviernastis (pavedimus rastų) atliekai reikalų su Masko-los valdžia. Ismatnu visokius pinigus ant amerikoniškų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu urį atkeliavojį užlaikytų kastelgarnėje, tegu saukiasi prie manęs, o aš jį išlaisnosiu. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ.

Darbą atlieku puikiai už prienamą prekę.

Kogeriausiu darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON, BROOKLYN, N. Y. 328 Bedford ave.

(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st. du blokai nuo Grand st.) Gelerija atidura nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare

LIETUVIŲ DAKTARAS.

Daktaras draugščiu: Šv. Jurgio, D.L.K. Gedimino, Šv. Petro ir Povilo OFISO VALANDOS: TELEPHONE: 8-10 A. M. 1950 1-2 A. M. 6-8 A. M. GREENPOINT. DR. H. MENDLOWITZ 271 Berry st., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriansia užeiga lietuviams. Salė Mitingams ir Susirinkimams. Priek tam laikau kraučyste. Ste-liuotus siutus dirbu pagal naujusia madą, už prienamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvi. 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kraučystė viršuj.

Lietuviškas Dziegornikas

Sziuomi užsiimu jau 20 metų. Užlaiku visokios rusies laik rodžine, elininiu, pastatomų ir kisminiu vyria ne moteris kus. sub-iniu ir sid-geinias retėžėlia, visokius žiedus, spikas, auskarus ir branzalietes tolygi visavone žiedus, sode du litras, dieną mėnesį metu su verdade dykai. Taipogi tai sau silves viene pamipėtus ir o pamindus dūstus. Gausis už pigia prekę sustakančias rasytė. Norinti užsoderintu laikrodžių auketnį ar sūda brinį, ar pačkasot, tegul prisitenu savo tikra adrečą ir 60 ct., o mes prisitum ant Exvoro ir peržūrėjas gali užsimekoti pinigus ir pasimti. VINCAS URMANAVICZIA, 49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Rinkiti laibelius, už 25 gausi dovaniui bonka deginās. H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1102 W. maborgit. 317-319 Grand St.

SKAITYK O ZINOSI VISKA. Jagu neturi mano katalogą rašyk šendien o apturėsi gerepsiu armoniku, skripky klernetu, trubu, koncertinu ir daugybę kitokiu muzikalisku instrumentu. Cisto aukso 14 K. Siužbinu žiedu, dzeigoriu, lenčiu, epiku, kolcku, kompasu auksiniu ir paauksuotu, geru briviu, visokio skirius drukavojimo masyaukiu, albumu portretam, revolveriu, šaudykliu, guminiu li-teriu, adresam pečiui, istorisku ir maldaknygu koku tik randasi lietuviskoi kalboi, graziu popieru del rasimo gromatų su puikiesiais apskaitymais ir dainoms su drukuotais oplink konvertais tuzinas už 35c 5 tuzinal už \$1,00, 1000 už \$6,00. Lietuviska biblija arba šventas raštas seno ir naujo testamento lietuviskom literom puslap. 1127 drucei abdayta, prekę su prisitintu \$3,00. Elektrišnis ziedas no reumatizmo, sudrūtinimo kuno, atgaivinimo kraujo, sutaisimo nervu ir daugybę kito kių ligų. Tukstanciai žmonių dėkavoja už išgydyma, 14 K. paauskuotas ant 20 metų prekę \$3,00. prasto \$1,00. Prisitukite savo tikrą adrečą ir už 5c. marķe o apturėsi sio mēto katalogą dykai su 450 paveikslais ir 1000 naudingų daiktų. Stornikam, agentam ir pedlioriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaudami viska pas tikra lietuvi gausite, teisingus tavorus. Adresuokite: K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M Dr. Albertas Kauffman Gydytojas iš seno kraujas. Specialistas nuo visokių ligų. Gydo net labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir kundikių ligas. Galima snsišnekėti Lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai. VALANDOS PRIĖMIMO. nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare. No. 51 N. Washington street Wilkes-Barre, Pa.

Lietuviszkas Ziegormeistras. Sziuomi užsiimu jau 18 metų. Pranešu visioms Lietuviams, kad uždešau didelę krautiva visokių dzeigorių ir žiedų: Napo tai, laikrodžių sienčių, kisminiu dyto aukso vyriškių ir moteriškių su gražiom kviet-koms ir t. t. Visokių žiedų šliubinių ir šep nesiot vaiki-nams ir merginoms: a dideliuam pastinikime ir už prisitimo prekę. VISOKIŲ MUZIKOS IŠKANŲ. Skripky, armoniky, struny, klernetu, briviu, drū-kojiamų meszinų ir parasonų. Teipogi dzeigo-ričius patviesau. M. MINKUS, kampas Hancock ir 236 E. Mark-str. Wilkes-Barre, Pa.

Daktaras Tiesu, Czupka. Advokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien. 138 S Washington Ave. Scranton, Pa.

Panėdeliais ir Ketr. nuo 6 iki 7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvo.

Skaitykite ir temykite! Vienas žodis protingam geriaus kaip dešimt žodžių neprotingam. Laikykitės seno aptiekoriaus, senė žinomo visiems po šiokiū adresų: H. A. Medoff, 151 Metropolitan Avenue, BROOKLYN, N. Y. Vienas senas priete-lius geriaus už du nanjų. Pas mane visada galite ganti EUROPIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS GYDUOLIS už pigiausę prekę.

PLYMOUTH NATIONAL BANK, East Main st., Plymouth, Pa. KAPITOLAS.....100.000 PERVIRŠIS.....60.000 Tris procento mokame ant padėty pinigų. Bus išmokėta ant kiekvieno pareikalavimo. Geriusia užtikrinta urėdika banka. John R. Powell, Prezidentas. John J. Moore, Vice-Prezident. G. N. Postlethwaite, Kasierius.

Puikiausiu užeiga Lietuviams Union City, Conn., pas ANTANA KULVINCKA Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Du bilijardai zobovoms. 68 Anderson st., Union City, Conn.

Antanas Staszauskas. Latkanputkioje vietoje Saliana, užlaikan sės nauisus gerimus ir kvepičius Cigarus. Lietu viai nepamirškite atsilankyti pas savo vientanti No. 2 Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA.

Jonas S. Lopatto, Atoracy and Counsellor-at-Law (Lietu-vys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų vi-suose telosuose. Ofisas rumuose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE PA. Telefonas naujas Ofiso 37 „ „ Residencijos 1284-R.

New Phone 2023-2. Lock Box 48. CHAS. ADAMS. Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausiu linijų ir greičiausiu lai-vų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTEL. Chas. Adams, George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kve-pianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiuę iš kit-ur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

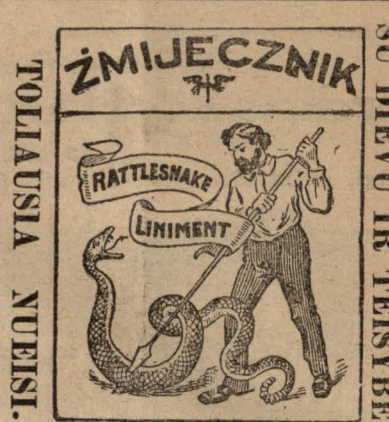
LIETUVIŠKA KARČIAMA A. ADŽGAUCKO, palei lietuvišką bažnyčią, Plymouth, Penn'a. Skanus alus, puikiausiu arielka, visokis vynas, porteris, elius ir kvepianti cigarai. Atsilankykit pas seną bizinerių ir visiems pažįstamą A. Adžgaucką.

Naujusiai iširti vaistai. Pianų sulatkymai ir ataginimai, nuo pa-puėkų spuogų, niežulio, egzemos, keleto pavidi-aly gyduoles ir gydymo budai Geriansia gyduole nuo prakaltavimo ir smirdėjimo kojų, atleidimi palavėsių kojų, ka Vokietijos armijoje kareiviai vartoja pagal formu. Prof. Brundzo Gyduoles yra gvarantuotos Vaistų ir M. Ieto tien chemijos biure Washington, per patį szių vaistų isradėją su pagerinimu ir dadejimu substancijų visiskai neužkenkiančių sveikatai ir sistemai; joki ne-gali būti pavojous, tas užvirtintu męsu prietega ir azios szalies isratymais. Taipgi iszistujame pla-cias informacijas, kaip sustabdyti stinkimā plan-ky ir atgauti ant iszplikuos galvos, kaip iszsi-gdyti ir iszalkinti pleiskanas, papuėkus, de-lyvines, ant niežulį, egzema ir kitas odos-skuros ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduolėmis. Bus iszistujta jums iszalezkinimai ir darodymai, kaip szimtal tukstanczių iszestgydė. Aprasyk istorijų savo ligos, o gausi visokias rodas dykai. Beto szios informacijos ir taip kiek-vienam reikalingos, todėl lin-ėtina, kad jos ras-tasi kožname name, apsaugotų žmones nuo ap-gavisi ir suzedyty šimtus doleriu. Męsu birnas su krepativo adrasas nuo 10 ryte iki 8 vakare kožną dieną. Viso isis szvontomis dienomis uzdyrta. Atelkite ar raszkyte umai įdėdami dviceintis stampą ant iszasiintimo visokių rodų. Prof. J. M. Brundza & Co. 990 Broadway, B'klyn, New York.

JOS. ANDRIUSZIS Sinclair House, Didžiausias ir puikiausis saliu-nas, geriausiu užeiga lietuviams 85 N. Main St. PITTSTON, PA.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuve tapo Apdovanoa DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Paro-dos už rupestingą, tei-singą ir artistiską iz-sz-darbima.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL-KINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreikszi guo-dotiems Kunigams ir gydotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-nas augszozias pamintus daig-tus Pigiausai, Teir-ingiausai ir Geriausai, nes per 30 metų eszsiudama iszdirbiniais įėjiau geriausę praktikę ir dėl to galie-viskę padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrika. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto no vi-sokiu GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REU-MATIZMO, STRENU SOPES, SAUSGELŲ, KAKLO, GAL-VOS SUKIMO IR DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokitus žydelius ar kry-ziokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų gry-nų ir gydanciu vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa.

garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietu-viskų gyduolų“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apga-vysčių savo sunkiai uždirbto cento. Turime gyduoles nuo visokių li-dų, kokios tikrai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del ku-gikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški“ vai-stai jau tukstanciais padarė svei-kais — išgydys ir Tavę! Ypatingai SLAPTOS ligas gy-dome ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti Delto jeigu trokšti tikros gydy-tojaus pagelbos, aprašyk savo ne-gerovę, aiškiai ir su smulknomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok: Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Telephone 1235-55 Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vesielioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alužio, porterio ir kve-penti cigarai. Salė dėl draug-sčių ir šep susirinkimū. Reikale kreipkitės pas savo tau-tietį VINČĄ DAJNĮ.